

MINISTERUL TRANSPORTURILOR, INFRASTRUCTURII ȘI COMUNICAȚIILOR

SPITALUL CLINIC CĂI FERATE CRAIOVA

ISO 9001 - Certificat nr. 803C

ISO 14001 - Certificat nr. 414M

OHSAS 18001 - Certificat nr. 288HS

E-mail: office@spitalcfcraiova.ro

Site web: <http://spitalcf.oltenia.ro>

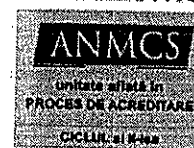
Bulevardul Știrbei Vodă, nr. 6, Craiova, Dolj

CIF: 4332169

Tel: 0251 532 436; Fax: 0251 533 534

spitalulccfcraiova@yahoo.com

romania2019.eu

CODUL DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI DE INTEGRITATE AL PERSONALULUI CONTRACTUAL DIN CADRUL SPITALULUI CLINIC CF CRAIOVA 2021

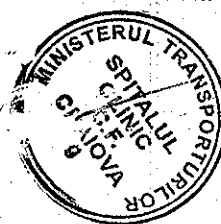
Avizat,
Director medical
Dr. Georgescu Mariana

Elaborat Consiliul Etic
Presedinte
Prof. dr. Rosu Anca

Aviz consultativ
Presedinte Sindicat

Aprobat,
Manager
Dr. Gîngioveanu Aurelia Maria

CUPRINS	
PREAMBUL	3
CAPITOLUL I.....	14
DOMENIUL DE APLICARE SI PRINCIPII GENERALE.....	4
CAPITOLUL II.....	6
NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL	6
CAPITOLUL III.....	14
COORDONAREA SI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL	14
CAPITOLUL IV.....	16
ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR.....	16
CAPITOLUL V.....	26
ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI.....	26
CAPITOLUL VI.....	31
ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI SI CHIMISTULUI.....	31
CAPITOLUL VII.....	34
ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI.....	34
CAPITOLUL VIII.....	47
ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, ȘI A ASISTENTULUI MEDICAL.....	47
CAPITOLUL IX.....	52
ETICA SI DEONTOLOGIA AUDITORULUI INTERN.....	52
CAPITOLUL X.....	55
ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC.....	55
CAPITOLUL XI.....	58
METODOLOGIA SI STABILIREA RISCULUI SI VULNERABILITATII LA NIVEL DE UNITATE	58
CAPITOLUL XII.....	60
DISPOZIȚII FINALE.....	60
TABEL NOMINAL DE LUARE CUNOSTINTA A CODULUI DE ETICA.....	61
CHESTIONAR - ETICA SI DEONTOLOGIE PROFESIONALA.....	62

PREAMBUL

Misiunea Spitalul Clinic CF Craiova, conform obiectului de activitate

- cercetare stiintifica, invatamant postuniversitar, asistenta medicala de specialitate si îndrumare metodologica in domeniul gerontologiei si geriatriei - este de a oferi servicii medicale de o înaltă calitate, de a îmbunătăți starea sănătății populației din zona pe care o deservește, precum și de a se orienta permanent către necesitățile actuale ale pacienților și de a le furniza acestora servicii medicale integrate și aliniate la principiul îmbunătățirii continue.

Viziunea conducerii Spitalul Clinic CF Craiova în domeniul calității este de a construi imaginea unei instituții medicale de prestigiu, de a dobândi și menține o bună reputație a Spitalului, prin calitate. Calitatea serviciilor noastre medicale trebuie să constituie un exemplu pentru unitățile medicale similare și o recomandare pentru pacienții noștri!

Principiile eticii sunt generale, indiferent de locul de muncă al personalului angajat în spital, de aceea, orice abdicare de la principiul universalității, în virtutea căruia orice om este privit ca demn de respect și de ajutorare prin însăși calitatea sa umană, este un regres etic. De asemenea, un regres etic este orice abdicare de la principiul în virtutea căruia omul este un "scop în sine".

O serie de abateri de la relațiile interumane ce trebuie să se manifeste între membrii corpului medical, între corpul medical și celelalte categorii de personal din cadrul Spitalului, între aceștia și beneficiarii serviciilor noastre, merită a fi enunțate și analizate tocmai pentru a stabili care sunt normele deontologice ce trebuie să ne conducă activitatea.

În dorința de îmbunătățire a relațiilor interumane, conducerea Spitalului Clinic CF Craiova a contribuit la elaborarea prezentului ***Cod de conduită etică și de integritate profesională*** valabil pentru întreg personalul angajat al Spitalului.

Fără a avea pretenția că actuala formă a codului este una perfectă, sau că dorim a substitui activitatea și autoritatea asociațiilor și organizațiilor profesionale - Colegiul Medicilor din România, Colegiul Farmacistilor din România, Ordinul Biologilor, Chimistilor și Biochimistilor din România, Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moșelor și Asistenților Medicali din România, Colegiul Psihologilor din România, ș.a., vă aducem la cunoștință acest cod, cu precizarea că suntem deschiși oricăror critici, sugestii de îmbunătățire și dezvoltare, atât din partea personalului Spitalului, cât și din partea pacienților beneficiari ai serviciilor medicale sau ale aparținătorilor care dezvoltă un interes pentru acest cod.

Elaborarea prezentului cod are la bază, ca temei legal, următoarea legislație în vigoare:

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 57/2019 privind Codul administrativ;
- Hotărârea Colegiului Medicilor din România nr. 3/2016 privind adoptarea Statutului și a Codului de deontologie medicala ale Colegiului Medicilor din Romania, cu modificările și completările ulterioare ;
- Decizia Colegiului Farmaciștilor din România nr. 1/2005 privind adoptarea Statutului Colegiului Farmaciștilor din România și a Codului deontologic al farmacistului, cu modificări ulterioare;
- Legea nr. 460/2003 privind exercitarea profesiunilor de biochimist, biolog și chimist
- O.U.G. nr. 144/ 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moșelor și Asistenților Medicali din România, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea OAMGMAMR nr. 2/2009 privind adoptarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moasei și al asistentului medical din România;

- Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România;
- H.G. nr. 788/2005 privind Normele metodologice de aplicare a Legii nr.213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România;
- Codul Deontologic al Profesiei de Psiholog cu drept de liberă practică ;
- Codul Deontologic al Psihologului clinician, consilierului psihologic si psihoterapeutului din România;
- Legea nr. 514/2003 privind exercitarea profesiei de consilier juridic, cu modificările si completările ulterioare;
- Statutul profesiei de consilier juridic /2004;
- Codul deontologic al consilierului juridic;
- Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, recontractuală în Monitorul Oficial, Partea I nr. 856 din 5 decembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul MFP nr. 252/2004 pentru aprobarea Codului privind conduita etică a auditoriului intern;
- Legea nr. 571/14.12.2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 1410/2016 privind aprobarea Normelor de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003 - publicata în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1009 din 15 decembrie 2016.
- Ordinul nr. 1502/2016 pentru aprobarea componenței și a atribuțiilor Consiliului etic care funcționează în cadrul spitalelor publice
- Ordinul nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE SI PRINCIPII GENERALE

ART. 1 Domeniul de aplicare

Codul de conduită al personalului contractual din cadrul Spitalul Clinic CF Craiova reglementează normele de conduită profesională a întregului personal contractual.

- (1) Normele de conduită profesională prevăzute de prezentul cod sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul Spitalului, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicat, cu modificările ulterioare.
- (2) **Codul de conduită etică și de integritate profesională** a personalului contractual din Spitalului Clinic CF Craiova va fi numit în continuare „cod” sau „cod de conduită”.
- (3) Conducerea Spitalului sprijină și promovează, prin deciziile sale și prin puterea exemplului personal, valorile etice, integritatea personală și profesională a salariaților.

ART. 2 Obiective

Obiectivele prezentului cod urmăresc să asigure creșterea calității întregii activități a instituției medicale, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și eliminarea birocrăției și a faptelor de corupție prin:

1. Reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției publice și al personalului contractual;
2. Informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului contractual, în exercitarea funcției;
3. Crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și personalul contractual din cadrul Spitalului.

4. Conducerea Spitalului adoptă prezentul cod de conduită, dezvoltă și implementează politici și proceduri privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese, prevenirea și raportarea fraudelor, actelor de corupție și semnalarea neregulilor.

ART. 3 Valori și principii generale

A) Valorile în baza cărora ne desfășurăm activitatea sunt:

1. **Respect - tratăm pe toată lumea:** pacienți, familie, colegi, cu demnitate.
2. **Compasiune** - asigurăm cea mai bună îngrijire cu sensibilitate și empatie.
3. **Integritate** - aderăm la cele mai înalte standarde de profesionalism, etică și responsabilitate personală, demni de încrederea pe care pacienții ne-o acordă.
4. **Munca de echipă** - prețuim contribuția tuturor, îmbinând abilitățile și experiențele individuale.
5. **Exelența** - oferim cel mai bun rezultat posibil și servicii de cea mai bună calitate, prin efortul fiecărui membru al echipei.
6. **Tămăduire** - inspirăm speranță și hrănim starea de bine a persoanei ca întreg, respectând nevoile fizice, emoționale și spirituale.

La sfârșitul zilei, pacienții și familiile lor știu că sunt tratați ca și unul dintre ai noștri. Suntem mândri și pasionați de ce facem și de cum o facem.

B) Principiile care guvernează conduita profesională a personalului contractual sunt următoarele:

1. **Prioritatea interesului public** - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
2. **Asigurarea egalității de tratament a cetățenilor** - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
3. **Profesionalismul** - principiu conform căruia personalul contractual are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
4. **Imparțialitatea și nediscriminarea** - principiu conform căruia angajații contractuali sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
5. **Integritatea morală** - principiu conform căruia personalului contractual îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
6. **Libertatea gândirii și a exprimării** - principiu conform căruia personalul contractual poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
7. **Cinstea și corectitudinea** - principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul contractual trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu.

ART. 4 Termeni

În înțelesul prezentului cod, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

1. **Personal contractual ori angajat contractual** - persoana încadrată în cadrul Spitalului, în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările ulterioare.
2. **Funcție** - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;
3. **Interes public** - acel interes care implică garantarea și respectarea de către spital, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
4. **Interes personal** - orice avantaj material sau de alta natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul contractual prin folosirea

reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;

5. **Conflict de interese** - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;

6. **Informație de interes public** - orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitatea unității sanitare și care este stabilită astfel de către conducerea instituției, în baza prevederilor legale în vigoare, indiferent de suportul ei;

7. **Informație cu privire la date personale** - așa cum au fost acestea definite de legiuitor la art.4 din Regulamentul (UE) numărul 679/2016 (GDPR), în vigoare din data de 25 mai 2018 - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.

CAPITOLUL II

NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL

Art.5. Respectarea Constituției și a legilor

1) Salariatii unitatii au obligatia ca prin actele si faptele lor sa promoveze suprematia legii, sa respecte Constitutia si legile tarii, statul de drept, drepturile si libertatile fundamentale ale cetatenilor in relatia cu administratia publica, precum si sa actioneze pentru punerea in aplicare a dispozitiilor legale in conformitate cu atributiile care le revin, cu aplicarea normelor de conduita care rezulta din indatoririle prevazute de lege.

(2) Salariatii unitatii trebuie sa se conformeze dispozitiilor legale privind restrangerea exercitiului unor drepturi, datorata naturii functiilor contractuale detinute.

Art. 6. Profesionalismul si imparțialitatea

(1) Salariatii unitatii trebuie sa exercite functia contractuala cu obiectivitate, imparțialitate si independenta, fundamentandu-si activitatea, solutiile propuse si deciziile pe dispozitii legale si pe argumente tehnice si sa se abtina de la orice fapta care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului unitatii.

(2) In activitatea profesionala, Salariatii unitatii au obligatia de diligență cu privire la promovarea si implementarea solutiilor propuse si a deciziilor, in conditiile prevazute la alin. (1).

(3) In exercitarea functiei contractuale, Salariatii unitatii trebuie sa adopte o atitudine neutra fata de orice interes personal, politic, economic, religios sau de alta natura si sa nu dea curs unor eventuale presiuni, ingerinte sau influente de orice natura.

(4) Principiul independentei nu poate fi interpretat ca dreptul de a nu respecta principiul subordonarii ierarhice.

Art. 7. Exercițarea dreptului la libera exprimare

(1) Salariatii unitatii au dreptul la libera exprimare, in conditiile legii.

(2) In exercitarea dreptului la libera exprimare, Salariatii unitatii au obligatia de a nu aduce atingere demnitatii, imaginii, precum si vietii intime, familiale si private a oricarei persoane.

(3) In îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, Salariatii unitatii au obligatia de a respecta demnitatea functiei contractuale detinute, coreland libertatea dialogului cu promovarea intereselor autoritatii sau institutiei publice in care isi desfasoara activitatea.

(4) In activitatea lor, Salariatii unitatii au obligatia de a respecta libertatea opiniilor si de a nu se lasa influentati de considerente personale sau de popularitate. In exprimarea opiniilor, Salariatii unitatii trebuie sa aiba o atitudine concilianta si sa evite generarea conflictelor datorate schimbului de pareri.

Art. 8. Asigurarea unui serviciu public de calitate

(1) Salariatii unitatii au obligatia de a asigura un serviciu public de calitate in beneficiul cetatenilor prin participarea activa la luarea deciziilor si la transpunerea lor in practica, in scopul realizarii competentelor autoritatilor si ale institutiilor publice.

(2) In exercitarea functiei detinute, Salariatii unitatii au obligatia de a avea un comportament profesionist, precum si de a asigura, in conditiile legii, transparenta administrativa pentru a castiga si a mentine increderea publicului in integritatea, impartialitatea si eficacitatea autoritatilor si institutiilor publice.

Art.9. Loialitatea fata de unitate

(1) Salariatii unitatii au obligatia de a apara in mod loial prestigiul unitatii in care isi desfasoara activitatea, precum si de a se abtine de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

(2) salariatilor unitatii le este interzis:

a) sa exprime in public aprecieri neconforme cu realitatea in legatura cu activitatea unitatii in care isi desfasoara activitatea, cu politicile si strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;

b) sa faca aprecieri neautorizate in legatura cu litigiile aflate in curs de solutionare si in care unitatea are calitatea de parte sau sa furnizeze in mod neautorizat informatii in legatura cu aceste litigii;

c) sa dezvaluie informatii care au caracter secret, in alte conditii decat cele prevazute de lege;

d) sa acorde asistenta si consultanta persoanelor fizice sau juridice in vederea promovarii de actiuni juridice ori de alta natura impotriva statului sau unitatii in care isi desfasoara activitatea.

(3) Prevederile alin. (2) se aplica si dupa incetarea raportului de serviciu, pentru o perioada de 2 ani, daca dispozitiile din legi speciale nu prevad alte termene.

Art.10. Activitatea politica

(1) Salariatii unitatii pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, cu respectarea interdictiilor si limitarilor prevazute la art. 242 alin. (4) si art. 420 din Legea 57/2019 privind codul administrativ.

(2) Salariatii unitatii au obligatia ca, in exercitarea atributiilor ce le revin, sa se abtina de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor si preferintelor lor politice, sa nu favorizeze vreun partid politic sau vreo organizatie careia ii este aplicabil acelasi regim juridic ca si partidelor politice.

(3) In exercitarea functiei contractuale, salariatilor unitatii le este interzis:

a) sa participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice, a organizatiilor carora le este aplicabil acelasi regim juridic ca si partidelor politice, a fundatiilor sau asociatiilor care functioneaza pe langa partidele politice, precum si pentru activitatea candidatilor independenti;

b) sa furnizeze sprijin logistic candidatilor la functii de demnitate publică

c) sa afiseze, in cadrul autoritatilor sau institutiilor publice, insemne ori obiecte inscriptionate cu sigla si/sau denumirea partidelor politice, ale organizatiilor carora le este aplicabil acelasi regim juridic ca si partidelor politice, ale fundatiilor sau asociatiilor care functioneaza pe langa partidele politice, ale candidatilor acestora, precum si ale candidatilor independenti;

d) sa se serveasca de actele pe care le indeplinesc in exercitarea atributiilor de serviciu pentru a-si exprima sau manifesta convingerile politice;

e) sa participe la reuniuni publice cu caracter politic pe durata timpului de lucru.

Art. 11 Indeplinirea atributiilor

(1) Salariatii unitatii raspund, potrivit legii, de indeplinirea atributiilor ce le revin din functia contractuală pe care o detin, precum si a atributiilor ce le sunt delegate.

(2) Salariatul are indatorirea sa indeplineasca dispozitiile primite de la superiorii ierarhici.

(3) Salariatul are dreptul sa refuze, in scris si motivat, indeplinirea dispozitiilor primite de la superiorul ierarhic, daca le considera ilegale. Salariatul are indatorirea sa aduca la cunostinta superiorului ierarhic al persoanei care a emis dispozitia astfel de situatii.

(4) In cazul in care se constata, in conditiile legii, legalitatea dispozitiei prevazute la alin. (3), salariatul raspunde in conditiile legii.

Art.12 Interdictia privind acceptarea darurilor sau a altor avantaje

(1) Salariatilor unitatii le este interzis sa solicite sau sa accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru altii, in considerarea functiei lor contractuale, daruri sau alte avantaje.

(2) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1) bunurile pe care salariatii unitatii le-au primit cu titlu gratuit in cadrul unor activitati de protocol in exercitarea mandatului sau a functiei contractuale detinute, care se supun prevederilor legale specifice,

Art.13 Utilizarea responsabila a resurselor publice

- (1) Salariatii unitatii sunt obligati sa asigure ocrotirea proprietatii publice si private a statului si a unitatii, sa evite producerea oricarui prejudiciu, actionand in orice situatie ca un bun proprietar
- (2) Salariatii unitatii au obligatia sa foloseasca timpul de lucru, precum si bunurile apartinand unitatii numai pentru desfasurarea activitatilor aferente functiei contractuale detinute.
- (3) Salariatii unitatii trebuie sa propuna si sa asigure, potrivit atributiilor care le revin, folosirea utila si eficienta a banilor unitatii, in conformitate cu prevederile legale.
- (4) Functionarilor unitatii care desfasoara activitati in interes personal, in conditiile legii, le este interzis sa foloseasca timpul de lucru ori logistica unitatii pentru realizarea acestora.

Art. 14. Folosirea imaginii proprii

Salariatilor unitatii le este interzis sa permita utilizarea functiei contractuale in actiuni publicitare pentru promovarea unei activitati comerciale, precum si in scopuri electorale.

Art. 15 Limitarea participarii la achizitii, concesiionari sau inchirieri

- 1) Un salariat nu poate achizitiona un bun aflat in proprietatea privata a unitatii, supus vanzarii in conditiile legii, in urmatoarele situatii:
 - a) cand a luat cunostinta, in cursul sau ca urmare a indeplinirii atributiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmeaza sa fie vandute;
 - b) cand a participat, in exercitarea atributiilor de serviciu, la organizarea vanzarii bunului respectiv;
 - c) cand poate influenta operatiunile de vanzare sau cand a obtinut informatii la care persoanele interesate de cumpararea bunului nu au avut acces.
- (2) Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si in cazul concesiionarii sau inchirierii unui bun aflat in proprietatea publica ori privata a unitatii.
- (3) Salariatilor unitatii le este interzisa furnizarea informatiilor referitoare la bunurile proprietate publica sau privata a statului ori a unitatilor administrativ-teritoriale, supuse operatiunilor de vanzare, concesiionare sau inchiriere, in alte conditii decat cele prevazute de lege.

Art. 16 Respectarea regimului juridic al conflictului de interese si al incompatibilitatilor.Reguli Generale

- (1) Salariatii unitatii au obligatia sa respecte intocmai regimul juridic al conflictului de interese si al incompatibilitatilor ,precum si normele de conduita.
- (2) In aplicarea prevederilor alin. (1), salariatii unitatii trebuie sa exercite un rol activ, avand obligatia de a evalua situatiile care pot genera o situatie de incompatibilitate sau un conflict de interese si de a actiona pentru prevenirea aparitiei sau solutionarea legala a acestora.
- (3) In situatia intervenirii unei incompatibilitati sau a unui conflict de interese, salariatii unitatii au obligatia de a actiona conform prevederilor legale pentru incetarea incompatibilitatii sau a conflictului de interese, in termen legal.
- (4) La numirea intr-o functie contractuală de conducere, la incetarea raportului de serviciu, precum si in alte situatii prevazute de lege, salariatii unitatii sunt obligati sa prezinte, in conditiile Legii nr. 176/2010, cu modificarile si completarile ulterioare, declaratia de avere si declaratia de interese. Declaratia de avere si declaratia de interese se actualizeaza anual, potrivit legii.

Art.16¹ Conflictul de interese privind personalul contractual.Reguli specifice

- (1)Salariatul este în conflict de interese dacă se află în una dintre următoarele situații:
 - a) Este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial.Termenul de „cerere” este înțeles în sensul de operațiune care trebuie efectuată de funcționarul public, conform atribuțiilor acestuia de serviciu, și poate consta în întocmirea unui înscris, în elaborarea unor acte juridice, efectuarea unei constatări cu efecte juridice și alte operațiuni date în competența unui serviciu al persoanei juridice de drept public. Prin luarea de decizii se înțelege o hotărâre luată în urma examinării unei stări, situații, nevoi prin care se urmărește producerea unor consecințe, realizarea unor obiective. Totodată, participarea la luarea unor decizii presupune ca salariatul, în cazul acesta,să își aducă o contribuție la acea decizie în exercitarea atribuțiilor de serviciu.
 - b) Participă în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, cu personal contractual care au calitatea de soț sau rudă de gradul I.Comisiile pot varia de la comisia de evaluare a ofertelor aferentă unei proceduri de achiziție derulată de către autoritatea/instituția publică în cauză, până la comisia de recepție a unor bunuri/servicii/lucrări, sens în care salariatii care participă în cadrul aceleiași comisii,

cu salariatii care au calitatea de soț sau rudă de gradul I intră, automat, într-o stare de conflict de interese.

Gradele de rudenie și afinitate așa cum sunt definite de art.405 –407 din Legea nr.287/2009 privind Codul civil: Gradul I : părinți și copii; Gradul II: frați, bunici și nepoți; Gradul III: unchiul/mătușa și nepotul de frate; Gradul IV: verii primari.

Relația de afinitate apare între soț/soție și rudele celuilalt soț/soție. Gradul de afinitate este structurat astfel: Gradul I: socrii și nora/ginere; Gradul II: cumnatele și cumnații; Gradul III: unchiul și soția nepotului de frate; Gradul IV: verii, soții și soțiile acestora.

c) Interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudelor sale de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției.

(2) În cazul în care există un conflict de interese, salariatul este obligat să se abțină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și să îl informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta din urmă este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință a situației existente. În cazul în care există un conflict de interese, conducătorul autorității sau instituției publice, la propunerea șefului ierarhic căruia îi este subordonat direct salariatul în cauză, va desemna un alt salariat care are aceeași pregătire și nivel de experiență.

(3) Încălcarea dispozițiilor privind conflictul de interese poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii.

(4) Situații particulare cu privire la conflictul de interese

Dispozițiile O.U.G.nr. 66/2011 Capitolul II, Secțiunea a 2-a, Reguli în materia conflictului de interese.

Art.10:.,(1) Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu pot fi solicitanți și/sau nu pot acorda servicii de consultanță unui solicitant;

(2) Încălcarea prevederilor alin. (1) se sancționează cu excluderea solicitantului din procedura de selecție;

(3) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să solicite instanței anularea contractului/acordului/deciziei de finanțare care a fost încheiat/emisă cu încălcarea prevederilor alin.(1);

(4) În cazul în care autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene solicită completări ale documentației depuse în vederea verificării/evaluării, această activitate nu are caracter de consultanță.”

Art. 11:.,(1) Nu au dreptul să fie implicați în procesul de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție următoarele persoane:

a) Cele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți;

b) Soț/soție, rudă sau afin până la gradul aldoilea inclusiv cu persoane care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre solicitanți;

c) Cele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și persoanelor implicate în procesul de verificare/ aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari.

(3) Încălcarea prevederilor alin. (1) se sancționează cu excluderea solicitantului din procedura de selecție.

(4) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să solicite instanței anularea contractului/acordului/deciziei de finanțare încheiat/emise cu încălcarea prevederilor alin. (1).

(5) Încălcarea prevederilor alin.(2) se sancționează cu deduceri/excluderi din cheltuielile solicitate la plată/rambursare, în funcție de prejudiciul posibil de provocat ori deja provocat fondurilor europene și/sau fondurilor publice naționale aferente acestora.”

Art. 12:.,(1) Persoanele care participă direct la procedura de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție, precum și cele implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute la art.10 și art. 11.(2) În situația în care, în cursul procedurii de verificare/evaluare/aprobare, aceste persoane descoperă sau constată o legătură de natura celor menționate la art.10 și art. 11,

acestea sunt obligate să o semnaleze și să înceteze de îndată să participe la procedura de verificare, evaluare sau aprobare.”

Art. 13:„(1) Beneficiarii persoane fizice/juridice de drept privat nu au dreptul de a angaja persoane fizice sau juridice care au fost implicate în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare în cadrul procedurii de selecție pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la semnarea contractului de finanțare.(2) Autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația să solicite instanței anularea contractului de finanțare care a fost încheiat, în cazul încălcării prevederilor alin. (1).”

Art. 14:„(1) Pe parcursul aplicării procedurii de achiziție, beneficiarii persoane fizice/juridice de drept privat au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a evita situațiile de natură să determine apariția unui conflict de interese, și anume a situației în care există legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanții acestuia, între membrii comisiei de evaluare și ofertanți sau în care ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție.(2) Încălcarea prevederilor alin. (1) se sancționează cu deduceri/excluderi din cheltuielile solicitate la plată/rambursare, în funcție de prejudiciul posibil de provocat ori deja provocat fondurilor europene și/sau fondurilor publice naționale aferente acestora.”

Art 16² Conflicte de interese în domeniul achizițiilor publice

(1)Reguli de evitare a conflictului de intereseLegea nr. 98/2016 privind achizițiile publice stipulează:

ART. 58 Pe parcursul aplicării procedurii de atribuire, autoritatea contractantă are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a preveni, identifica și remedia situațiile de conflict de interese, în scopul evitării denaturării concurenței și al asigurării tratamentului egal pentru toți operatorii economici.

ART. 59 În sensul prezentei legi, prin conflict de interese se înțelege orice situație în care membrii personalului autorității contractante sau ai unui furnizor de servicii de achiziție care acționează în numele autorității contractante, care sunt implicați în desfășurarea procedurii de atribuire sau care pot influența rezultatul acesteia au, în mod direct sau indirect, un interes financiar, economic sau un alt interes personal, care ar putea fi perceput ca element care compromite imparțialitatea ori independența lor în contextul procedurii de atribuire.

ART. 60(1)Reprezintă situații potențial generatoare de conflict de interese orice situații care ar putea duce la apariția unui conflict de interese în sensul art. 59, cum ar fi următoarele, reglementate cu titlu exemplificativ:

- a) Participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a persoanelor care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători sau subcontractanți propuși ori a persoanelor care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizarea unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși
- b) Participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane care este soț/soție, rudă sau afin, până la gradul al doilea inclusiv, cu persoane care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși;
- c) Participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane despre care se constată sau cu privire la care există indicii rezonabile/informații concrete că poate avea, direct ori indirect, un interes personal, financiar, economic sau de altă natură, ori se află într-o altă situație de natură să îi afecteze independența și imparțialitatea pe parcursul procesului de evaluare;
- d) Situația în care ofertantul individual/ofertantul asociat/candidatul/subcontractantul propus/terțul susținător are drept membri în cadrul consiliului de administrație/organului de conducere sau de supervizare și/sau are acționari ori asociați semnificativi persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire;
- e) Situația în care ofertantul/candidatul a nominalizat printre principalele persoane desemnate pentru executarea contractului persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire. În cuprinsul art. 3, lit. II) din Legea nr. 98/2016 persoanele cu funcții de decizie sunt definite ca fiind „conducătorul autorității

contractante, membrii organelor decizionale ale autorității contractante ce au legătură cu procedura de atribuire, precum și orice alte persoane din cadrul autorității contractante ce pot influența conținutul documentelor achiziției și/sau desfășurarea procedurii de atribuire”.

Categoriile intereselor vizate de reglementarea conflictului de interese din domeniul achizițiilor publice sunt următoarele: A. interese ne-financiare (spre exemplu, avansarea în carieră, publicarea unei cărți, reputația, menținerea unei poziții onorifice, etc.) B. Interese financiare/economice: Tipul intereselor ar trebui să joace, de asemenea, un rol în ceea ce privește tipul de măsuri care se dispun ca urmare a identificării unui posibil conflict de interese.

Astfel, pot exista: B.1. Interese personale directe Spre exemplu, în cazul în care persoana cu funcție de decizie este în același timp și acționar al unui candidat/ofertant, se consideră că acesta are un interes personal în respectiva procedură. B.2. Interese personale indirecte Atunci când folosul necuvenit nu este în beneficiul direct al persoanei cu funcție de decizie, ci în beneficiul unui terț -persoane de la care a beneficiat de servicii sau foloase de orice natură, persoanele cu care se află/s-a aflat în raporturi de muncă sau rude până la gradul al II-lea inclusiv.

Spre exemplu, fiica șefului autorității contractante a beneficiat de o săptămână de vacanță plătită de directorul unui operator economic care participă la procedura de achiziții publice.

C. Interese de altă natură comune cu un operator economic participant la procedura de achiziții publice/ofertant/contractant/subcontractant/terț susținător pot fi în legătură cu viața de familie, viața sentimentală, profesională, politică sau orice alt interes comun cu un potențial destinatar al unei plăți din fonduri publice, alocate ca urmare a unei proceduri de achiziții publice.

(2) Sancționarea conflictelor de interese și incompatibilităților

a) Generalități. Legislația națională prevede sancțiuni disciplinare, sancțiuni administrative, sancțiuni civile și sancțiuni penale pentru situația de conflict de interese și a incompatibilităților

Conform art. 25 din Legea nr. 176/2010 cu modificările și completările în vigoare, fapta persoanei cu privire la care s-a constatat starea de conflict de interese constituie temei pentru eliberarea din funcție ori, după caz, constituie abateredisciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective. Agenția Națională de Integritate este instituția careia îi revine sarcina legală de evaluare a prezumțivelor situații de conflicte de interese. A.N.I., urmare a procedurilor prevăzute de Legea nr. 176/2010, întocmește un raport de evaluare privind existența unei stări de conflict de interese. Raportul respectiv poate fi contestat în instanță în termen de 15 zile, iar în caz de neconstatare rămâne definitiv. În măsura în care la nivelul instituțiilor sau autorităților publice respective se constată existența unui conflict de interese consumat (care nu mai poate fi evitat, deoarece a produs deja efecte), orice persoană poate: -Să sesizeze responsabilul cu prevenirea și monitorizarea situațiilor privind conflictele de interese. Acesta din urmă va sesiza A.N.I. și va aduce problema la cunoștința conducerii instituțiilor sau autorităților publice respective. -Să sesizeze direct A.N.I. în scris, punând la dispoziție datele și informațiile aferente, dacă acestea există

b) Sancțiunile disciplinare și administrative

a) Legislația care reglementează sancțiunile disciplinare și administrative este compusă, în esență, din: -Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare; -Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificările și completările altor acte normative; -Alte acte normative.

Sancțiunile administrative și disciplinare sunt dispuse prin emiterea de către autoritatea competentă (angajatorul), prin conducătorul acesteia, a unui act administrativ, prin care constată îndeplinirea condițiilor pentru eliberarea din funcție o dată cu rămânerea definitivă a raportului A.N.I.

Art. 26 alin. (3) din Legea nr. 176/2010 prevede că: „Prin derogare de la dispozițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunea poate fi aplicată în termen de cel mult 6 luni de la data rămânării definitive a raportului de evaluare, potrivit prevederilor legale.” b) Pe de altă parte, după rămânerea definitivă a raportului de evaluare prin decizie irevocabilă a instanței de judecată, sau prin necontestare, Agenția Națională de Integritate, conform art. 23 din Legea nr. 176/2010 cu modificările și completările ulterioare poate solicita instanței de contencios administrativ anularea actelor administrative și juridice încheiate cu încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.

-Sancțiunile civile sunt de natură patrimonială și sunt prevăzute în Codul Civil. Sancțiunea civilă apare în situația în care oficialul public, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice

.-Sanctiunile penale sunt prevăzute în Codul Penal și în legi speciale.

Art 16³. Interdictii post angajare (pantouflagele)

(1) Interdictiile post angajare se aplică în următoarele cazuri:

(a) personalului contractual care cade sub incidența prevederilor O.U.G. nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, art. 13: „Beneficiarii persoane fizice/juridice de drept privat nu au dreptul de a angaja persoane fizice sau juridice care au fost implicate în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare în cadrul procedurii de selecție pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la semnarea contractului de finanțare.”

b) personalului contractual care cade sub incidența prevederilor Legii 98 din 2016 privind achizițiile publice, art.61:

„- Ofertantul declarat castigator cu care autoritatea contractanta a incheiat contractul de achizitie publica nu are dreptul de a angaja sau incheia orice alte intelegeri privind prestarea de servicii, direct ori indirect, in scopul indeplinirii contractului de achizitie publica, cu persoane fizice sau juridice care au fost implicate in procesul de verificare/evaluare a solicitarilor de participare/ofertelor depuse in cadrul unei proceduri de atribuire ori angajati/fosti angajati ai autoritatii contractante sau ai furnizorului de servicii de achizitie implicat in procedura de atribuire cu care autoritatea contractanta/furnizorul de servicii de achizitie implicat in procedura de atribuire a incetat relatiile contractuale ulterior atribuirii contractului de achizitie publica, pe parcursul unei perioade de cel putin 12 luni de la incheierea contractului, sub sanctiunea rezolutiunii ori rezilierii de drept a contractului respectiv.”

(2) De la data încheierii angajării, anual timp de 5 ani, fostul salariat al instituției are obligația depunerii declarației de pantouflage la instituția cu care și-a încheiat raporturile de serviciu/muncă, conform prevederilor din Lege nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, art. 11.

Art. 17 Activitatea publica

(1) Comunicarea oficiala a informatiilor si datelor privind activitatea unitatii, precum si relatiile cu mijloacele de informare in masa se asigura de catre salariatii unitatii desemnati in acest sens de conducatorul unitatii in conditiile legii.

(2) Salariatii unitatii desemnati sa participe la activitati sau dezbateri publice, in calitate oficiala, trebuie sa respecte limitele mandatului de reprezentare incredintat de conducatorul unitatii in care isi desfasoara activitatea.

(3) In cazul in care nu sunt desemnati in acest sens, Salariatii unitatii pot participa la activitati sau dezbateri publice, avand obligatia de a face cunoscut faptul ca opinia exprimata nu reprezinta punctul de vedere oficial al unitatii..

4) Salariatii unitatii pot participa la elaborarea de publicatii, pot elabora si publica articole de specialitate si lucrari literare ori stiintifice, in conditiile legii.

(5) Salariatii unitatii pot participa la emisiuni audiovizuale, cu exceptia celor cu caracter politic ori a celor care ar putea afecta prestigiul functiei contractuale.

(6) In cazurile prevazute la alin. (4) si (5), salariatii unitatii nu pot utiliza informatii si date la care au avut acces in exercitarea functiei contractuale, daca acestea nu au caracter public. Prevederile alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

(7) In exercitarea dreptului la replica si la rectificare, a dreptului la demnitate, a dreptului la imagine, precum si a dreptului la viata intima, familiala si privata, salariatii unitatii isi pot exprima public opinia personala in cazul in care prin articole de presa sau in emisiuni audiovizuale s-au facut afirmatii defaimatoare la adresa lor sau a familiei lor. Prevederile alin. (3) se aplica in mod corespunzator.

(8) Salariatii unitatii isi asuma responsabilitatea pentru aparitia publica si pentru continutul informatiilor prezentate, care trebuie sa fie in acord cu principiile si normele de conduita prevazute de prezentul

cod.

(9) Prevederile alin. (1)-(8) se aplica indiferent de modalitatea si de mediul de comunicare.

Art. 18 Conduita in relatiile cu cetatenii

1) In relatiile cu persoanele fizice si cu reprezentantii persoanelor juridice care se adreseaza unității, salariatii unitatii sunt obligati sa aiba un comportament bazat pe respect, buna-credinta, corectitudine, integritate morala si profesionala.

(2) Salariatii unitatii au obligatia de a nu aduce atingere onoarei, reputatiei, demnitatii, integritatii fizice si morale a persoanelor cu care intra in legatura in exercitarea functiei contractuale, prin:

a) întrebuintarea unor expresii jignitoare;

b) acte sau fapte care pot afecta integritatea fizica sau psihica a oricarei persoane.

(3) Salariatii unitatii trebuie sa adopte o atitudine impartiala si justificata pentru rezolvarea legala, clara si eficienta a problemelor cetatenilor.

(4) Pentru realizarea unor raporturi sociale si profesionale care sa asigure demnitatea persoanelor, eficienta activitatii, precum si cresterea calitatii serviciului public, se recomanda respectarea normelor de conduita prevazute la alin. (1)-(3) si de catre celelalte subiecte ale acestor raporturi.

(5) Salariatii unitatii trebuie sa adopte o atitudine demna si civilizata fata de orice persoana cu care intra in legatura in exercitarea functiei contractuale, fiind indrituiti, pe baza de reciprocitate, sa solicite acesteia un comportament similar.

(6) Salariatii unitatii au obligatia de a asigura egalitatea de tratament a cetatenilor in fata unității, principiu conform caruia salariatii unitatii au indatorirea de a preveni si combate orice forma de discriminare in indeplinirea atributiilor profesionale.

Art. 19 Conduita in cadrul relatiilor internationale

(1) Salariatii unitatii care reprezinta unitatea in cadrul unor organizatii internationale, institutii de invatamant, conferinte, seminare si alte activitati cu caracter international au obligatia sa promoveze o imagine favorabila tarii si unitatii pe care o reprezinta.

(2) In relatiile cu reprezentantii altor state, salariatilor le este interzis sa exprime opinii personale privind aspecte nationale sau dispute internationale.

(3) In deplasarile externe, salariatii unitatii sunt obligati sa aiba o conduita corespunzatoare regulilor de protocol cu respectarea legilor si obiceiurilor tarii gazda.

Art. 20 Obiectivitate si responsabilitate in luarea deciziilor

(1) In procesul de luare a deciziilor, Salariatii unitatii au obligatia sa actioneze conform prevederilor legale si sa isi exercite capacitatea de apreciere in mod fundamentat si impartial.

(2) Salariatilor unitatii le este interzis sa promita luarea unei decizii de catre unitate, de catre alti salariatii ai unitatii, precum si indeplinirea atributiilor in mod privilegiat.

(3) Salariatii unitatii cu functii de conducere sunt obligati sa sprijine propunerile si initiativele motivate ale personalului din subordine, in vederea imbunatatirii activitatii autoritatii sau institutiei contractuale in care isi desfasoara activitatea, precum si a calitatii serviciilor publice oferite cetatenilor.

(4) In exercitarea atributiilor de coordonare, precum si a atributiilor specifice functiilor contractuale de conducere, Salariatii cu functii de conducere ai unitatii au obligatia de a asigura organizarea activitatii personalului, de a manifesta initiativa si responsabilitate si de a analiza si sustine propunerile personalului din subordine.

(5) Salariatii unitatii cu functii de conducere au obligatia sa asigure egalitatea de sanse si tratament cu privire la dezvoltarea carierei personalului din subordine, in conditiile legislatiei specifice aplicabile fiecarei categorii de personal. In acest sens, acestia au obligatia:

a) sa repartizeze sarcinile in mod echilibrat, corespunzator nivelului de competenta aferent functiei contractuale ocupate si carierei individuale a fiecarei persoane din subordine;

b) sa asigure coordonarea modului de indeplinire a sarcinilor, cu valorificarea corespunzatoare a competentelor fiecarei persoane din subordine;

c) sa monitorizeze performanta profesionala individuala si colectiva a personalului din subordine, sa semnaleze in mod individual performantele necorespunzatoare si sa implementeze masuri destinate ameliorarii performantei individuale si, dupa caz, colective, atunci cand este necesar;

d) sa examineze si sa aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competentei profesionale pentru personalul din subordine, atunci cand propun acordarea de stimulente materiale sau morale;

e) sa evalueze in mod obiectiv necesarul de instruire profesionala al fiecarui subordonat si sa propuna participarea la programe de formare si perfectionare profesionala pentru fiecare persoana din subordine;

f) sa delege sarcini si responsabilitati, in conditiile legii, persoanelor din subordine care detin cunostintele, competentele si indeplinesc conditiile legale necesare exercitarii functiei respective;

g) sa excluda orice forma de discriminare si de hartuire, de orice natura si in orice situatie, cu privire la personalul din subordine.

(6) În scopul asigurării condițiilor necesare îndeplinirii cu imparțialitate a îndatoririlor ce decurg din raporturile ierarhice, Salariatii unitatii cu functii de conducere au obligatia de a nu se angaja în relatii patrimoniale cu personalul din subordine.

Art. 21 Obligatia respectarii regimului cu privire la sanatate si securitate în munca
Salariatii unitatii au obligatia de a se supune controlului de medicina muncii si expertizelor medicale ca urmare a recomandarilor formulate de medicul de medicina muncii, în conditiile legii.

Art.22 Pastrarea secretului de stat, secretului de serviciu si confidentialitatea si subordonarea ierarhică

Salariatii unitatii au obligatia sa pastreze secretul de stat, secretul de serviciu, precum si confidentialitatea în legatura cu faptele, informatiile sau documentele de care iau cunostinta în exercitarea functiei contractuale, în conditiile legii, cu aplicarea dispozitiilor în vigoare privind liberul acces la informatiile de interes public.

Salariatii unitatii au obligatia de a rezolva, în termenele stabilite de catre superiorii ierarhici, lucrarile si sarcinile repartizate, în limitele competentelor prevazute în fisa postului.

CAPITOLUL III

COORDONAREA SI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL

ART. 23 (1) Conducerea Spitalul Clinic CF Craiova monitorizează și controlează aplicarea normelor prevăzute de prezentul cod de conduită, exercitând următoarele atribuții:

- a) urmărește aplicarea și respectarea, în cadrul Spitalului, a prevederilor prezentului cod;
- b) întreprinde măsurile ce se impun în urma analizelor privind respectarea prevederilor prezentului cod.

(2) În scopul aplicării eficiente a dispozițiilor prezentului cod de conduită, în conformitate cu prevederile Art. 2, din *Ordinul MS nr. 1502/2016 pentru aprobarea componenței și a atribuțiilor Consiliului etic care funcționează în cadrul spitalelor contractuale*, în cadrul spitalului se va constitui Consiliul etic format din 7 membri, aleși și desemnați pentru un mandat de 3 ani.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (2) asigura consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită și au atribuțiile stabilite prin *Ordinul MS nr. 1502/2016*.

(4) Atribuțiile prevăzute la alin. (3) se exercită în temeiul unui act administrativ emis de managerul unității și prin completarea fișei postului.

(5) Consiliul etic întocmește semestrial rapoarte care se înaintea spre aprobare managerului Spitalului și se încarca în sistemul informatic securizat în termen de 7 zile de la finalizarea semestrului și în termen de 15 zile de la finalizarea anului.

(6) Pe baza datelor incluse în rapoarte, conducerea Spitalului:

- va identifica cauzele care determină încălcarea normelor de conduită profesională, inclusiv a constrângerilor sau amenințărilor exercitate asupra unui angajat pentru a-l determina să încalce dispoziții legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător;
- va identifica modalitatea de prevenire a încălcării normelor de conduită profesională;
- va adopta măsurile ce se impun privind reducerea și eliminarea cazurilor de nerespectare a prevederilor legale.

ART. 24 Sesizarea

(1) Conducerea Spitalului poate fi sesizată de orice persoană cu privire la:

1. încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită de către angajați;

2. constrângerea sau amenințarea exercitată asupra angajatului pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător.

(2) Sesizarea prevăzută la alin. (1) nu exclude și sesizarea organului disciplinar competent, (potrivit legii – comisia de disciplină) de către persoana în cauză sau de către consiliul etic al Spitalului constituit în baza prevederilor Ord. nr. 1502/2016.

(3) Angajații nu pot fi sancționați sau prejudiciați în niciun fel pentru sesizarea cu bună-credință a organelor de etică/disciplinare competente, în condițiile legii.

(4) Conducerea Spitalului va verifica actele și faptele pentru care au fost sesizată, prin Consiliul etic sau Comisia de disciplină competente investite cu soluționarea sesizării, cu respectarea confidențialității privind identitatea persoanei care a făcut sesizarea.

(5) În cazul în care în situația sesizată este implicat conducatorul Spitalului ori directorii acestuia, competența în soluționarea sesizării o are structura ierarhic superioară, respectiv Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicărilor

Soluționarea sesizării

În urma analizei sesizării, Consiliul etic, prin vot secret, adoptă hotărâri sau avize de etică, după caz și:

a) secretarul Consiliului etic redactează procesul-verbal al ședinței, care este semnat de către toți membrii prezenți;

b) secretarul asigură comunicarea hotărârii sau avizului etic către managerul spitalului, sub semnătura președintelui Consiliului etic, imediat după adoptare;

c) managerul spitalului dispune măsuri, în conformitate cu atribuțiile ce îi revin;

d) managerul spitalului asigură comunicarea hotărârii sau avizului etic către petent;

e) managerul spitalului asigură comunicarea acțiunilor luate ca urmare a hotărârii sau avizului etic, către Consiliul etic și petent, în termen de maximum 14 zile de la primirea comunicării.

Avizele de etică și hotărârile Consiliului etic vor fi incluse în Anuarul etic ca un model de soluționare a unei spețe, urmând să fie utilizate la analize ulterioare și comunicate spitalului în vederea prevenirii apariției unor situații similare.

Rezultatele cercetării actelor și faptelor depuse spre analiză și verificare organului disciplinar competent, potrivit legii – comisii de disciplină, consiliul etic al Spitalul Clinic CF Craiova constituit în baza prevederilor Ord. nr. 1502/2016, vor fi consemnate într-un raport scris în care va fi precizat explicit fie cazul de încălcare a codului de etică și deontologie profesională, fie a normelor de conduită în relația pacient-medec-asistentă, fie a disciplinei în unitatea sanitară, fie cazul de încălcare a drepturilor pacienților, fie orice alte situații, după caz.

Raportul organului disciplinar competent, potrivit legii, va conține și măsurile propuse de rezultatul cercetării, în raport cu gravitatea abaterii, avându-se în vedere următoarele:

a) împrejurările în care fapta a fost săvârșită;

b) gradul de vinovăție al angajatului;

c) consecințele abaterii;

d) comportarea generală în serviciu a angajatului;

e) eventualele sancțiuni disciplinare suferite anterior de către angajat.

În cazul în care Consiliul etic, competent cu soluționarea sesizării, apreciază că gravitatea și complexitatea acuzelor aduse angajatului sunt de natură a afecta grav onoarea, prestigiul profesiei și moralitatea profesională în rândul corpului profesional din care face parte, în conformitate cu prevederile legilor și regulamentelor specifice profesiei, ale statutelor și ale codurilor etice și de deontologie profesională poate propune transmiterea sesizării, în vederea cercetării și soluționării, către organismele de cercetare disciplinară organizate la nivelul organismelor profesionale.

Rezultatele activității de centralizare a sesizărilor sau petițiilor se consemnează într-un raport anual al activității desfășurate și Anuarul etic al Consiliului etic al Spitalului, pe baza căruia

Conducerea Spitalului va formula recomandări cu privire la modul de corectare a deficiențelor constatate și trebuie să cuprindă și următoarele date:

- a) numărul și obiectul sesizărilor privind cazurile de încălcare a normelor de conduită profesională;
- b) categoriile și numărul de angajați care au încălcat normele de conduită morală și profesională;
- c) cauzele și consecințele nerespectării prevederilor prezentului cod de conduită;
- d) evidențierea cazurilor în care personalului contractual i s-a cerut să acționeze sub presiunea factorului politic;
- e) recomandările propuse;

CAPITOLUL IV

ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR

Art. 25 Principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic

A. Scopul și rolul profesiei medicale

Întreaga activitate profesională a medicului este dedicată exclusiv apărării vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a ființei umane.

B. Nediscriminarea

Actul profesional și întreaga activitate a medicului se vor exercita, respectiv desfășura fără niciun fel de discriminare, inclusiv în ceea ce privește starea de sănătate sau șansele de vindecare ale pacientului.

C Respectul demnității ființei umane

În toate situațiile actul profesional, în oricare formă sau modalitate s-ar desfășura, se va face cu respectarea strictă a demnității umane ca valoare fundamentală a corpului profesional.

D Primordialitatea interesului și a binelui ființei umane

În toate deciziile cu caracter medical, medicul va trebui să se asigure că interesul și binele ființei umane prevalează interesului societății ori al științei.

E. Obligatorietatea normelor profesionale și a celor de conduită

Medicul trebuie să depună toate diligentele și să se asigure că decizia profesională pe care o ia sau intervenția cu caracter medical respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.

F. Independența profesională

Medicul este dator să staruie și să își apere independența profesională, fiind interzisă orice determinare a actului medical ori a deciziei profesionale de rațiuni de rentabilitate economică sau de ordin administrativ.

G Caracterul relației medic-pacient

Relația medicului cu pacientul va fi una exclusiv profesională și se va clădi pe respectul acestuia față de demnitatea umană, pe înțelegere și compasiune față de suferință.

H Obligația diligenței de mijloace

Medicul își va dedica întreaga știință și pricepere interesului pacientului sau și va depune toată diligența pentru a se asigura că decizia luată este corectă, iar pacientul beneficiază de maximum de garanții în raport cu condițiile concrete, astfel încât starea sa de sănătate să nu aibă de suferit.

I. Principiul specializării profesionale

Cu excepția unor cazuri de urgență vitală, medicul acționează potrivit specialității, competențelor și practicii pe care le are.

J. Respectul față de confrăți

De-a lungul întregii sale activități, medicul își va respecta confrății, ferindu-se și abținându-se să îi denigreze.

Art. 26 Consimțământul

A. Acordarea și retragerea consimțământului

(1) Nicio interventie in domeniul sanatatii nu se poate efectua decat dupa ce persoana vizata si-a dat consimtamantul liber si in cunostinta de cauza.

(2) In aceleasi conditii, consimtamantul se poate retrage in orice moment de persoana vizata.

(3) Dispozitiile privind retragerea consimtamantului sunt valabile si in ceea ce priveste consimtamantul exprimat, in conditiile legii, de alta persoana sau institutie decat persoana respectiva.

B. Consimtamantul in cazul minorilor

(1) Atunci cand, conform legii, un minor nu are capacitatea de a consimti la o interventie, aceasta nu se poate efectua fara acordul reprezentantului sau, autorizarea unei autoritati sau a unei alte persoane ori instante desemnate prin lege.

(2) Medicul, in functie de varsta si gradul de maturitate a minorului si numai strict in interesul acestuia, poate lua in considerare si parerea minorului.

C. Consimtamantul persoanelor fara capacitatea de a consimti

Atunci cand, conform legii, un major nu are, din cauza unui handicap mintal, a unei boli sau dintr-un motiv similar, capacitatea de a consimti la o interventie, aceasta nu se poate efectua fara acordul reprezentantului sau ori fara autorizarea unei autoritati sau a unei persoane ori instante desemnate prin lege.

D. Informarea prealabila si adecvata a persoanei

(1) Medicul va solicita si va primi consimtamantul numai dupa ce, in prealabil, persoana respectiva sau cea indreptatita sa isi dea acordul cu privire la interventia medicala a primit informatii adecvate in privinta scopului si naturii interventiei, precum si in privinta consecintelor si a riscurilor previzibile si in general acceptate de societatea medicala.

(2) Pe cat posibil, medicul va urmari ca informarea sa fie adecvata si raportata persoanei care urmeaza sa isi manifeste consimtamantul.

E. Lipsa consimtamantului in situatii de urgenta

Atunci cand, din cauza unei situatii de urgenta, nu se poate obtine consimtamantul adecvat, se va putea proceda imediat la orice interventie indispensabila din punct de vedere medical in folosul sanatatii persoanei vizate.

F. Consimtamantul implicit

In interesul pacientului sunt valabile si vor fi luate in considerare autorizarile si dorintele exprimate anterior cu privire la o interventie medicala de catre un pacient care, in momentul noii interventii, nu este intr-o stare care sa ii permita sa isi exprime vointa sau daca prin natura sa actul medical are o succesiune si o repetabilitate specifica.

Art. 27 Secretul profesional si accesul la datele referitoare la starea de sanatate

A. Secretul profesional

Medicul va pastra secretul profesional si va actiona in acord cu dreptul legal al fiecarei persoane la respectul vietii sale private din punctul de vedere al informatiilor referitoare la sanatatea sa.

B. Intinderea obligatiei de pastrare a secretului profesional

(1) Obligatia medicului de a pastra secretul profesional este opozabila inclusiv fata de membrii familiei persoanei respective.

(2) Obligatia medicului sa pastreze secretul profesional persista si dupa ce persoana respectiva a incetat sa ii fie pacient sau a decedat.

C. Transmiterea datelor referitoare la sanatatea persoanei

(1) Medicul va gestiona informatia medicala in baza prevederilor prezentului cod, ale legislatiei in vigoare sau in baza mandatului pacientului.

(2) Obligatia medicului de informare nu mai subzista in cazul in care pacientul decide, sub semnatura, ca nu mai doreste sa fie informat in cazul in care informatiile prezentate de catre medic i-ar cauza suferinta.

D. Derogari de la regula pastrarii secretului profesional

Derogarile de la dreptul fiecarei persoane la respectul vietii sale private din punctul de vedere al informatiilor referitoare la sanatate sunt numai cele prevazute in mod expres de lege.

Art. 28 Reguli generale de comportament in activitatea medicala

A. Comportamentul profesional si etic

(1) Medicul trebuie sa fie un model de comportament profesional si etic, fiind in permanenta preocupat de cresterea nivelului sau profesional si moral, a autoritatii si prestigiului profesiei medicale.

(2) Comportamentul profesional implica, fara a se limita la preocuparea constanta si permanenta a medicului pentru aflarea, pe orice cale, inclusiv prin intermediul formelor de educatie medicala continua, a celor mai noi descoperiri, procedee si tehnici medicale asimilate si agreate de comunitatea medicala.

B. Fapte si acte nedeontologice

Sunt contrare principiilor fundamentale ale exercitarii profesiei de medic, in special, urmatoarele acte:

- a) practicarea eutanasiei si eugeniei;
- b) cu exceptia situatiilor prevazute de lege sau de normele profesiei, refuzul acordarii serviciilor medicale;
- c) abandonarea unui pacient care necesita servicii de urgenta sau se afla in pericol fara asigurarea ca acesta a fost preluat de o alta unitate medicala sau de un alt medic ori ca beneficiaza de conditii adecvate situatiei in care se afla si starii sale de sanatate;
- d) folosirea unor metode de diagnostic sau tratament nefundamentate stiintific sau neacceptate de comunitatea medicala, cu risc pentru pacient;
- e) cu exceptia urgentelor vitale, exercitarea profesiei medicale in conditii care ar putea compromite actul profesional sau ar putea afecta calitatea actului medical;
- f) emiterea unui document medical de complezenta sau pentru obtinerea unui folos nelegal sau imoral;
- g) emiterea unui document medical pentru care nu exista competenta profesionala;
- h) atragerea clientelei profitand de functia ocupata sau prin intermediul unor promisiuni oneroase si neconforme cu normele publicitatii activitatilor medicale;
- i) folosirea, invocarea sau lasarea impresiei detinerii unor titluri profesionale, specialitati ori competente profesionale neconforme cu realitatea;
- j) incalcarea principiilor fundamentale ale exercitarii profesiei de medic;
- k) respingerea publica, cu exceptia dezbaterilor din comunitatea medicala, a unor mijloace de diagnostic, tratament si profilaxie recunoscute de comunitatea stiintifica academica medicala, precum si recomandarea publica a unor tratamente nefundamentate stiintific.

C. Atingeri ale independentei profesionale

Constituie o atingere grava adusa caracterului independent al profesiei medicale urmatoarele acte:

- a) cu exceptia situatiilor prevazute de lege si cu anuntarea prealabila a organelor profesiei, asocierea sau colaborarea, sub orice forma si in orice modalitate, directa ori indirecta, dintre un medic si o persoana care produce sau distribuie medicamente;
- b) reclama, in orice mod, la medicamente, suplimente alimentare, aparatura medicala sau alte produse de uz medical;
- c) implicarea, direct sau indirect, in distributia de medicamente, suplimente alimentare, dispozitive medicale, aparatura medicala sau de alte produse de uz medical;
- d) incalcarea principiului transparentei in relatia cu producatorii si distribuitorii de medicamente si produse medicale;
- e) primirea unor donatii sub forma de cadouri in bani sau in natura ori alte avantaje, a caror valoare le face sa isi piarda caracterul simbolic si care pot influenta actul medical, de la una dintre entitatile prevazute la lit. a)-c).

Art. 29 Principiului transparentei

(1) Medicul va solicita si va accepta numai sponsorizarea activitatilor realizate strict in interes profesional si va incheia contractul numai in masura in care nu exista o conditionare de orice fel cu privire la obtinerea de catre sponsor a unor foloase nelegale ori de natura a influenta decizia sau prescriptia medicala.

(2) Medicul angajat ori aflat in relatii contractuale cu un furnizor de servicii medicale il va informa pe acesta despre existenta unei cereri de sponsorizare si despre numele sponsorului inaintea incheierii

contractului de sponsorizare. Daca angajatorul sau beneficiarul se ofera in scris si in timp util sa finanteze el activitatea in considerentul careia a fost solicitata sponsorizarea, medicul va renunta la cererea de sponsorizare.

(3) Medicul va tine evidenta sponsorizarilor si va informa colegiul teritorial in termen de 60 de zile daca valoarea unei sponsorizari sau valoarea totala a sponsorizarilor depaseste cuantumul stabilit prin decizia Consiliului national al Colegiului Medicilor din Romania.

(4) In toate situatiile in care sunt sponsorizate activitati ce urmeaza sa aiba loc in afara Romaniei, inaintea executarii contractului de sponsorizare, medicul va depune un exemplar si la colegiul teritorial la care este inregistrat.

(5) Contractele de sponsorizare vor fi pastrate pe o durata de 1 (un) an de la data executarii lor si, la cerere, vor fi puse la dispozitia organelor corpului profesional.

(6) Prevederile alin. (3), (4) si (5) se vor aplica si in cazul in care medicul va fi prestator de servicii ori cesionar de drepturi de autor catre un producator ori distribuitor de medicamente, produse medicale ori dispozitive medicale.

(7) Colegiile teritoriale pot infiinta un serviciu de informare a medicilor cu privire la incheierea, executarea si implicatiile juridice ale contractelor de sponsorizare.

Art. 30 Caracterul nemediat al relatiei medic-pacient

Cu exceptia unor situatii obiectiv exceptionale si imposibil de inlaturat, orice decizie medicala se va baza in primul rand pe examinarea personala si nemediata a pacientului de catre medicul respectiv.

Alimitele angajamentului profesional

(1) In orice situatie, angajamentul profesional al medicului nu poate depasi competenta profesionala, capacitatea tehnica si de dotare a cabinetului sau a unitatii sanitare ori baza materiala aferenta, inclusiv prin conventii sau colaborari ferme cu alte unitati sanitare.

(2) Daca medicul nu are suficiente cunostinte ori experienta necesara pentru a asigura o asistenta medicala corespunzatoare, acesta va solicita un consult adecvat situatiei sau va indruma bolnavul catre un astfel de consult la o alta unitate medicala. Aceleasi dispozitii se vor aplica si in cazul in care dotarea tehnica si materiala a unitatii in care are loc consultul sau interventia medicala nu este adecvata consultului, stabilirii diagnosticului sau interventiei terapeutice medicale.

B Diligenta de claritate

Medicul care a raspuns unei solicitari cu caracter medical se va asigura ca persoana respectiva a inteles pe deplin prescriptia, recomandarea sau orice alta cerinta formulata de medic, precum si cu privire la faptul ca pacientul este, dupa caz, preluat de o alta unitate medicala ori in supravegherea altui specialist in domeniu.

C.Colaborarea cu alti specialisti

(1) In situatia in care pacientul a fost preluat sau indrumat catre un alt specialist, medicul va colabora cu acesta din urma, punandu-i la dispozitie orice fel de date sau informatii cu caracter medical referitoare la persoana in cauza si informandul cu privire la orice alta chestiune legata de starea de sanatate a acesteia.

(2) Recomandarile formulate de alti specialisti in scris, inclusiv sub forma scrisorii medicale, nu au caracter obligatoriu pentru medicul curant, acesta avand libertate de decizie, conform propriilor competente profesionale si situatiei particulare a pacientului.

D. Consultul in echipa

In situatia in care este necesar, medicul, cu consimtamantul pacientului sau, dupa caz, la solicitarea pacientului, respectiv al institutiei abilitate, va solicita opinia unuia sau mai multor medici, cu care se poate consulta, pentru luarea celor mai adecvate masuri in interesul pacientului.

E. Luarea deciziei si comunicarea ei

(1) In cazul unui consult organizat de catre medicul curant in conditiile art. 30 C. , luarea si comunicarea deciziei finale apartin medicului care l-a organizat.

(2) Daca opinia majoritatii medicilor participanti la un consult organizat in conditiile art. 30 C. difera de a medicului care a organizat consultul, pacientul ori, dupa caz, institutia sau persoana abilitata va fi informata.

F. Dreptul la o a doua opinie medicala

In toate situatiile medicul va respecta dreptul pacientului de a obtine o a doua opinie medicala.

G. Actul medical de la distanta

Investigatia ori interventia medicala la distanta, in oricare dintre formele si modalitatile existente, este permisa numai in situatia in care pacientul este asistat de catre medicul sau, iar scopul investigatiei si procedurilor la care este supus pacientul este acela de a ajuta medicul sa determine diagnosticul, sa stabileasca tratamentul sau sa intreprinda orice alta masura medicala necesara finalizarii actului medical sau interventiei medicale in cazul operatiilor. Exceptie fac situatiile de urgenta.

H. Finalizarea obligatiei asumate

(1) Medicul se va asigura ca pacientul a inteles natura si intinderea relatiei medic-pacient, ca are o asteptare corecta cu privire la rezultatele actului medical si la serviciile medicale pe care acesta urmeaza sa le primeasca.

I. Refuzul acordarii serviciilor medicale

(1) Refuzul acordarii asistentei medicale poate avea loc strict in conditiile legii sau daca prin solicitarea formulata persoana in cauza ii cere medicului acte de natura a-i stirbi independenta profesionala, a-i afecta imaginea sau valorile morale ori solicitarea nu este conforma cu principiile fundamentale ale exercitarii profesiei de medic, cu scopul si rolul social al profesiei medicale.

(2) In toate cazurile, medicul ii va explica persoanei respective motivele care au stat la baza refuzului sau, se va asigura ca prin refuzul acordarii serviciilor medicale viata sau sanatatea persoanei in cauza nu este pusa in pericol si, in masura in care refuzul este bazat pe incalcarea convingerilor sale morale, va indruma persoana in cauza spre un alt coleg sau o alta unitate medicala.

Art. 31 Activitatile conexe actului medical

A. Legalitatea si realitatea continutului documentelor medicale

Medicul va elibera persoanelor indreptatite numai documentele permise de lege si care atesta realitatea medicala asa cum rezulta aceasta din datele si informatiile pe care medicul le detine in mod legal ori asa cum a rezultat ea in urma exercitarii profesiei cu privire la persoana respectiva.

B. Conformitatea documentului medical cu specialitatea medicala

1) Documentele medicale referitoare la starea de sanatate a pacientului, intocmite de medic in urma exercitarii personale a profesiei, vor fi in limita specialitatii si competentelor profesionale ale medicului respectiv.

(2) Orice activitate medicala se va consemna in documente adecvate inregistrarii activitatii respective si se va finaliza printrun inscris medical.

C. Obligatii referitoare la sanatatea publica

(1) Medicul are obligatia profesionala si legala sa se ingrijeasca de respectarea regulilor de igiena si de profilaxie. In acest scop, ori de cate ori are ocazia si este cazul, el va semnala persoanelor respective responsabilitatea ce le revine acestora fata de ele insele, dar si fata de comunitate si colectivitate.

(2) Medicul are obligatia morala de a aduce la cunostinta organelor competente orice situatie de care afla si care reprezinta un pericol pentru sanatatea publica.

D. Semnalarea erorilor profesionale

(1) Medicul care ia cunostinta despre fapte care, in opinia lui, ar putea constitui erori profesionale va informa prin scrisoare medicala medicul autor al faptei.

(2) Daca eroarea nu este corectata ori apreciaza ca nu s-au intreprins toate masurile adecvate situatiei, medicul va sesiza in mod cat mai detaliat organismele corpului profesional si, cu exceptia situatiilor prevazute de lege, nu va face publice datele.

E. Primordialitatea concilierii

In orice situatie litigioasa ori divergenta profesionala, inaintea oricarui demers public este obligatorie procedura de conciliere din cadrul corpului profesional.

G. Obligatia de sprijin reciproc si de loialitate

In toate situatiile si imprejurarile legate de exercitarea obligatiilor profesionale, medicii isi vor acorda sprijin reciproc si vor actiona cu loialitate unul fata de celalalt. Obligatia de sprijin si loialitate subzista si fata de corpul profesional si organismele sale.

H. Concurenta loiala

(1) In cazul medicilor cu practica independenta, plata prestatiei medicale poate sa fie directa sau indirecta. In cazul platii directe este obligatorie afisarea la sediu a tarifelor aplicate. Tarifele vor fi stabilite de fiecare medic, cu exceptia serviciilor medicale furnizate in baza unui contract

(2) Medicul cu practica independenta poate refuza sa isi ofere serviciile in cazul neachitarii taxelor aferente de catre solicitant, cu exceptia cazurilor care necesita servicii de urgenta sau se afla in pericol iminent.

(3) Este interzisa practicarea concurentei neloiale in exercitarea activitatii medicale sau in legatura cu aceasta.

(4) Prin concurenta neloiala se intelege orice actiune, atitudine sau alta forma de manifestare a medicului, personalului angajat, colaboratorilor ori interpusilor acestora, facuta cu scopul de a mentine sau atrage clientela ori de a creste veniturile obtinute din activitatea medicala, in detrimentul altor concurenti, cum ar fi:

a) deturnarea sau incercarea de deturnare a clientelei prin discreditaarea profesionala a unui confrate;

b) perceperea unor onorarii subevaluate in raport cu pretul pietii sau calitatea prestatiei, atat din punctul de vedere al prestigiului profesiei, cat si din punctul de vedere al onestitatii fata de pacient, cu scopul de a atrage clientela ori de a creste veniturile obtinute din activitatea medicala, in detrimentul altor concurenti, cu riscul de a oferi servicii la niveluri calitative inferioare, precum si acordarea unor reduceri/scutiri/esalonari de onorarii;

c) atragerea/fidelizarea clientelei cu avantaje materiale, oferite sub orice forma;

d) racolarea personalului instruit si format la o unitate medicala concurenta;

e) determinarea reprezentantilor oricaror autoritati/institutii de a sfatui toti solicitantii sa se adreseze unei anumite unitati medicale;

f) neemiterea sau emiterea neregulata a chitantelor/bonurilor fiscale/facturilor pentru serviciile taxate;

g) participarea sau colaborarea la evenimente (audio, video, pe suport informatic etc.) cu scopul de a-si face publicitate in vederea atragerii de clientela, in alte conditii decat cele prevazute de lege si de prezentul cod;

h) insarcinarea unui profesionist, chiar si cu titlu gratuit, de a procura clienti ori a face reclama;

i) oferirea de avantaje materiale oricarei persoane pentru atragerea clientelei;

j) orice alte acte sau fapte in acceptiunea prezentului alineat, care vor fi calificate ca atare de catre comisia de disciplina, din oficiu sau ca raspuns la sesizari.

(5) Este admis serviciul gratuit in scopuri filantropice si nu pentru a mentine sau atrage clientela ori pentru a creste veniturile obtinute din activitatea medicala, in detrimentul altor concurenti, in cazuri justificate cum ar fi:

a) prestatii efectuate rudelor pana la gradul al III-lea inclusiv sau unui alt medic;

b) servicii medicale acordate persoanelor paupere, care nu isi pot permite costul lor;

c) alte situatii cu caracter exceptional reglementate legal.

Art. 32 Cercetarea medicala

A. Principiul legalitatii si eticii cercetarii medicale

Orice activitate de cercetare medicala va fi efectuata cu respectarea stricta a principiilor fundamentale ale exercitarii profesiei de medic, in respect deplin fata de fiinta si de specia umana si cu respectarea stricta a conditiilor prevazute de lege si normele profesiei.

B. Cercetarea pe fiinta umana

Cercetarea pe fiinta umana are caracter de exceptie si poate fi facuta numai daca, in mod cumulativ, sunt intrunite urmatoarele conditii:

a) nu exista nicio metoda alternativa la cercetarea pe fiinte umane de eficacitate comparabila;

b) riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproportionale in comparatie cu beneficiile potientiale ale cercetarii;

c) proiectul de cercetare a fost aprobat de instanta sau autoritatea competenta dupa ce a facut obiectul unei examinari independente asupra pertinentei sale stiintifice, inclusiv al unei evaluari a importantei

obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
d) persoana asupra căreia se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor prevăzute prin lege pentru protecția sa;
e) consimțământul a fost dat în mod expres, specific și a fost consemnat în scris. Acest consimțământ poate fi retras expres în orice moment.

C. Cercetarea pe persoana fără capacitatea de a consimți

Nu poate fi desfășurată activitate de cercetare științifică medicală pe o persoană care nu are capacitatea de a consimți decât dacă sunt întrunite cumulativ condițiile următoare:

- a) sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 31 B. lit. a)-d);
- b) rezultatele cercetării au potențialul de a produce beneficii reale și directe pentru sănătatea sa;
- c) cercetarea nu se poate efectua cu o eficacitate comparabilă pe subiecți capabili să își dea consimțământul;
- d) autorizarea necesară prevăzută la art. 31 B lit. c) a fost dată specific și în scris;
- e) persoana în cauză nu are obiectii.

D. Diligența medicului

Medicul este dator să depună toată diligența și să străduie pentru lamurirea tuturor împrejurărilor de fapt și de drept atunci când este implicat într-o activitate de cercetare medicală. În caz de nevoie, pentru lamurirea deplină, medicul este dator să solicite sprijinul organismelor profesiei medicale.

E. Interventia asupra persoanei

Nicio persoană nu va putea fi supusă experiențelor, testelor, prelevărilor, tratamentelor sau altor intervenții în scop de cercetare decât în condițiile expres și limitativ prevăzute de lege.

F. Prelevarea și transplantul de organe, tesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață

(1) Prelevarea și transplantul de organe, tesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață se fac exclusiv în cazurile și condițiile prevăzute de lege, cu acordul scris, liber, prealabil și expres al acestora și numai după ce persoana respectivă a fost informată, în prealabil, asupra riscurilor intervenției. În toate cazurile, până în momentul prelevării, donatorul poate reveni asupra consimțământului dat.

2) În afara cazurilor expres prevăzute de lege este interzisă prelevarea de organe, tesuturi și celule de origine umană de la minori, precum și de la persoane aflate în viață, dar lipsite de discernământ din cauza unui handicap mintal, unei tulburări mintale grave sau dintr-un alt motiv similar.

G. Prelevarea de organe, tesuturi și celule umane de la persoane decedate

Prelevarea de organe, tesuturi și celule umane, în scop terapeutic sau științific, de la persoane decedate se efectuează numai în condițiile prevăzute de lege, cu acordul scris, exprimat în timpul vieții, al persoanei decedate sau, în lipsa acestuia, cu acordul scris, liber, prealabil și expres dat, în ordine, de soțul supraviețuitor, de părinți, de descendenți ori, în sfârșit, de rudele în linie colaterală până la gradul al patrulea inclusiv.

H. Limitări ale cercetării medicale

Sunt contrare scopului și rolului profesiei de medic următoarele activități în domeniul cercetării medicale:

- a) orice intervenție medicală asupra caracterelor genetice prin care se urmărește modificarea descendenței unei persoane. Excepție fac situațiile care privesc prevenirea și tratamentul unor maladii genetice, situație în care se vor obține toate autorizarile adecvate;
- b) orice intervenție prin care se urmărește crearea unei ființe umane genetic identică cu alta ființă umană vie sau moartă;
- c) crearea de embrioni umani în scopuri de cercetare;
- d) orice intervenție de natură a determina sexul viitorului copil. Excepție fac situațiile în care în mod obiectiv este necesară determinarea sexului în scopul evitării unei boli ereditare grave legate de sexul viitorului copil;
- e) examinarea caracteristicilor genetice ale unei persoane în alt scop decât medical și strict în condițiile și procedurile legale;

- f) orice interventie prin care s-ar urmări sau s-ar determina selectia persoanelor ori s-ar aduce atingere speciei umane;
- g) participarea sau implicarea intr-o activitate de identificare a unei persoane pe baza amprentelor sale genetice altfel decat in cadrul unei proceduri judiciare penale ori civile sau in scopuri strict medicale ori de cercetare stiintifica, ambele efectuate strict in conditiile legii;
- h) participarea la orice fel de acte care au ca obiect conferirea unei valori patrimoniale corpului uman, elementelor sau produselor sale, cu exceptia cazurilor expres prevazute de lege.

Art. 33 Publicitatea activitatilor medicale

A. Scopul publicitatii

- 1) Publicitatea formelor de exercitare a profesiei este destinata sa asigure publicului informatii cu privire la activitatea desfasurata de acestea.
- (2) Publicitatea trebuie sa fie veridica, neinselatoare, sa respecte secretul profesional si sa fie realizata cu demnitate si prudenta.
- (3) Indiferent de mijlocul de publicitate utilizat, toate mentiunile laudative sau comparative si toate indicatiile referitoare la identitatea pacientilor sunt interzise
- (4) Mijloacele de publicitate a formelor de exercitare a profesiei nu pot fi folosite ca reclama in scopul dobandirii de clientela.

B. Mijloacele de publicitate

(1) Formele de exercitare a profesiei de medic pot utiliza unul sau mai multe mijloace de publicitate, respectiv:

- a) plasarea unei firme;
- b) anunturi de publicitate, potrivit prezentului cod de deontologie medicala;
- c) anunturi si mentiuni in anuare, carti de telefon si baze de date cu profesionistii din sectorul sanitar;
- d) invitatii, brosure si anunturi de participare la conferinte, colocvii etc., profesionale si de specialitate;
- e) corespondenta profesionala si carti de vizita profesionale;
- f) adresa de internet.

(2) Nu este permisa utilizarea urmatoarelor mijloace de publicitate:

- a) oferirea serviciilor prin prezentare proprie sau prin intermediar la domiciliul ori resedinta unei persoane sau intr-un loc public;
- b) propunerea personalizata de prestari de servicii efectuata de o forma de exercitare a profesiei, fara ca aceasta sa fi fost in prealabil solicitata in acest sens, indiferent daca aceasta este facuta sau nu in scopul racolarii de pacienti;
- c) acordarea de consultatii medicale realizate pe orice suport material, precum si prin orice alt mijloc de comunicare in masa, inclusiv prin emisiuni radiofonice sau televizate, cu exceptia acelor avizate de Colegiul Medicilor din Romania sau de alte organisme acreditate de acesta in acest scop. Fac exceptie situatiile ce impun consultatiile in regim de telemedicina : de ex. situatii cu risc epidemiologic major.
- (3) In cadrul aparitiilor in mediile de informare, medicul va putea prezenta procedee de diagnostic si tratament, tehnici medicale specifice ori alte procedee si mijloace de investigare, dar nu va putea folosi acest prilej pentru a-si face reclama pentru sine sau pentru orice alta firma implicata in productia de medicamente, suplimente alimentare ori dispozitive medicale.

C. Firma

(1) Firma trebuie sa aiba dimensiunile maxime de 40 x 80 cm si va fi amplasata la intrarea imobilului si/sau a spatiului ocupat in care forma de exercitare a profesiei isi are sediul profesional principal sau secundar ori birou de lucru.

(2) Firma cuprinde urmatoarele mentiuni:

- a) Colegiul Medicilor din Romania;
- b) structura teritoriala a Colegiului Medicilor din Romania;
- c) denumirea formei de exercitare a profesiei, inclusiv numele si prenumele medicului, in cazul in care acestea nu se regasesc in denumire;
- d) mentiuni privind identificarea sediului (etaj, apartament);

e)mentiuни privind specialitatile si competentele medicale si, optional, titlurile profesionale, academice, stiintifice;

f)mentiuни privind sediul principal si sediul secundar.

D. Publicitatea prin mijloacele media

(1) Formele de exercitare a profesiei pot publica anunturi in mica sau in marea publicitate.

(2) Anunturile publicate in anuarele profesionale privesc activitatea formelor de exercitare a profesiei, numele si principalele specialitati si competente in care medicii isi desfasoara activitatea, precum si programul de activitate.

E. Corespondenta

(1) Corespondenta formei de exercitare a profesiei poate cuprinde:

a)numarul de telefon, fax, adresa de internet si adresa electronica (e-mail);

b)indicarea sediului principal si, dupa caz, a sediului secundar si/sau a altui loc de munca;

c)specialitatile si competentele medicale;

d)titlurile academice, stiintifice sau profesionale;

e)sigla formei respective de exercitare a profesiei.

(2) Cartile de vizita profesionale ale medicului care isi desfasoara activitatea in cadrul formei respective de exercitare a profesiei pot cuprinde mentiunile permise corespondentei, precum si calitatea medicului in forma de exercitare a profesiei.

F. Pagina web

(1) Medicii, in toate formele de exercitare a profesiei pot avea un website care poate cuprinde mentiuni referitoare la activitatea desfasurata, precum si pe cele permise corespondentei ori publicitatii.

(2) Continutul si modul de prezentare a adresei de internet trebuie sa respecte demnitatea si onoarea profesiei, precum si secretul profesional.

3) Pagina web nu poate cuprinde nicio intercalare cu caracter de reclama sau mentiune publicitara pentru un produs sau serviciu diferit de activitatile pe care are dreptul sa le furnizeze medicul sau respectiva forma de exercitare a profesiei.

(4) Pagina web nu poate contine legaturi catre alte adrese al caror continut ar fi contrar principiilor esentiale ale profesiei de medic.

(5) Pentru realizarea cerintelor mentionate la alin. (4), medicul sau forma de exercitare a profesiei detinatoare a paginii web trebuie sa asigure in mod regulat vizitarea si evaluarea paginilor proprii si a paginilor la care este permis accesul pe baza legaturilor realizate prin intermediul adresei proprii si trebuie sa dispuna fara intarziere eliminarea lor in cazul in care continutul si forma acestora sunt contrare principiilor esentiale privind exercitarea profesiei de medic.

Art. 34 Judecarea cauzelor deontologice

Art. 35 Celeritatea

(1) Cercetarea si analiza oricarei sesizari privind existenta unei posibile incalcari a dispozitiilor prezentului cod de deontologie medicala se fac cu celeritate de catre persoanele desemnate cu cercetarea faptei ori de catre cei carora le-au fost solicitate date in legatura cu solutionarea sesizarii, fiind obligate sa actioneze cu maxima diligenta, netergiversand sau prelungind realizarea atributiilor, respectiv comunicarea datelor solicitate.

(2) In adresa de solicitare a unor date si informatii necesare solutionarii cauzei disciplinare se va indica data pana la care urmeaza sa se faca comunicarea datelor sau informatiilor solicitate.

Art. 36 Prezumtia de nevinovatie

(1) Cercetarea si analiza oricarei sesizari se vor face avand in vedere si respectand prezumtia de nevinovatie a medicului.

(2) Persoanele desemnate cu cercetarea sesizarii ori membrii comisiei de disciplina vor actiona cu tact si moderatie, fara a se antepunuta sau a emite opinii personale in niciun mod si in niciun sens pe timpul solutionarii sesizarii.

Art. 37 Impartialitatea

(1) Persoana desemnata cu cercetarea faptei reclamate ori membrii comisiei de disciplina care are/au vreun interes personal in cauza, in orice mod, ori are/au legaturi de rudenie cu medicul care face obiectul cercetarii sau cu persoana care a facut reclamatia il va/vor informa pe presedintele comisiei de disciplina, care va decide, dupa caz, mentinerea sau inlocuirea persoanei in cauza.

(2) Dispozitiile alin. (1) se aplica si in situatia existentei unor situatii conflictuale.

(3) Nicio persoana implicata in cercetarea sau solutionarea cauzei disciplinare nu va putea face declaratii publice cu privire la cauza respectiva pana la solutionarea ei definitiva.

Art. 38 Contradictorialitatea scrisa

(1) Comisia de disciplina va starui pentru obtinerea in scris a pozitiei fiecarei parti implicate in cauza disciplinara.

(2) Contradictorialitatea orala directa se va desfasura doar in conditiile in care pentru solutionarea cauzei este strict necesara, neputandu-se solutiona cauza altfel. In acest caz, presedintele sedintei va actiona cu tact si intelegere, fiind interzise adresarile directe intre persoanele implicate sau emiterea de catre membrii comisiei de disciplina a unor aprecieri ori opinii in legatura cu cauza respectiva.

Art. 39 Opinia de specialitate

(1) In functie de cauza supusa cercetarii disciplinare, comisia de jurisdictie profesionala si/sau comisia de disciplina pot/ poate solicita o opinie de specialitate de la medici specialisti cu reputatie in domeniu.

(2) Dispozitiile art. 35 se aplica si in ceea ce priveste specialistii.

Art. 40 Desfasurarea audierilor

(1) In cauza supusa solutionarii, membrii comisiei de disciplina se vor adresa persoanelor audiate exclusiv prin intermediul presedintelui comisiei sau solicitandu-i acestuia permisiunea si exclusiv pentru a-i pune persoanei in cauza intrebari utile si relevante solutionarii cauzei.

(2) Pe timpul audierii este interzisa emiterea de catre membrii comisiei de disciplina a unor opinii personale sau aprecieri de orice natura. In caz de nevoie, presedintele comisiei poate interveni si restabili cadrul decent al audierilor, inclusiv prin suspendarea sedintei comisiei.

Art. 40¹. Nedemnitati si incompatibilitati

(1) Este nedemn de a exercita profesia de medic:

a) medicul care a fost condamnat definitiv pentru savarsirea cu intentie a unei infractiuni contra umanitatii sau vietii in imprejurari legate de exercitarea profesiei de medic si pentru care nu a intervenit reabilitarea;

b) medicul caruia i s-a aplicat pedeapsa interdictiei de a exercita profesia, pe durata stabilita, prin hotarare judecatoreasca sau disciplinara.

(2) Exercitarea profesiei de medic este incompatibila cu:

a) calitatea de angajat sau colaborator al unitatilor de productie ori de distributie de produse farmaceutice sau materiale sanitare;

b) starea de sanatate fizica sau psihica necorespunzatoare pentru exercitarea profesiei medicale.

(2.1) Pe timpul starii de incompatibilitate se suspenda dreptul de exercitare a profesiei.

(2.2) In termen de 10 zile de la aparitia situatiei de incompatibilitate, medicul este obligat sa anunte colegiul al carui membru este.

(3) La solicitarea medicului, la sesizarea oricarei persoane, institutii sau autoritati interesate, presedintele colegiului din care face parte medicul poate constitui o comisie speciala, pentru fiecare caz in parte, alcatuita din 3 medici primari, pentru a confirma sau a infirma situatia de incompatibilitate.

Art. 40². Conflicte de interese :

(1) Secțiile, laboratoarele și serviciile medicale ale spitalului public sunt conduse de un șef de secție, șef de laborator sau, după caz, șef de serviciu. Aceste funcții se ocupă prin concurs sau examen, după caz, în condițiile legii.

(2) Constituie conflict de interese :

a) deținerea de către seful de secție / seful de laborator / seful de servicii medicale de părți sociale, acțiuni sau interese la societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ori organizații nonguvernamentale care stabilesc relații cu caracter patrimonial cu spitalul la care persoana în cauză exercită funcția de șef de secție / șef de laborator / șef de servicii medicale. Dispoziția de mai sus se aplică și în cazurile în care astfel de părți sociale, acțiuni sau interese sunt deținute de către soțul/soția, rudele ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai persoanei în cauză;

b) deținerea de către soțul/soția, rudele sefului de secție / sefului de laborator / sefului de servicii medicale ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai acestuia a funcției de membru în comitetul director, șef de secție, laborator sau serviciu medical sau a unei alte funcții de conducere, inclusiv de natură administrativă, în cadrul spitalului la care persoana în cauză exercită funcția de șef de secție / șef de laborator / șef de servicii medicale;

c) alte situații decât cele prevăzute la lit. a) și b) în care seful de secție / seful de laborator / seful de servicii medicale sau soțul/soția, rudele ori afinii sefului de secție / sefului de laborator / sefului de servicii medicale până la gradul al IV-lea inclusiv au un interes de natură patrimonială care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a funcției de manager.

(3) Șeful de secție / șeful de laborator / șeful de servicii medicale răspunde, în condițiile legii, pentru toate prejudiciile cauzate spitalului ca urmare a încălcării obligațiilor referitoare la incompatibilități și conflict de interese.

(4) **Evitarea conflictului de interese**

a) Consilierul de etică va include în cadrul instruirilor periodice desfășurate în ceea ce privește etica, integritatea și prevenirea corupției, conform Codului Etic și o secțiune dedicată explicării regimului conflictului de interese.

B) Personalul spitalului aflat într-o situație de conflict de interese va notifica acest lucru conducătorului ierarhic și se va exclude din punct de vedere decizional din orice acțiune participativă care are ca finalitate adoptarea unei decizii cu impact asupra persoanei cu care se află în conflict de interese.

c) Superiorul ierarhic al unei persoane care reclamă situarea într-un conflict de interese are obligația ca în termen de 72 de ore de la luarea la cunoștință să înlocuiască persoana care a reclamat starea de conflict de interese.

Exemplu de conflict de interese: Șeful de secție participă la organizarea unei licitații organizate de către unitate la care participă și câștigă firma la care este colaborator.

Exemplu de incompatibilitate: Șeful de secție nu poate fi avea și funcția de membru în CD.

Art. 41 Dispoziții finale

Aplicarea codului de deontologie medicală

Prezentul cod de deontologie medicală se aplică tuturor medicilor care exercită profesia pe teritoriul României, indiferent de forma de organizare, sursa finanțării sau de caracterul permanent, temporar ori ocazional al activității.

CAPITOLUL V

ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

ART. 42 Principii generale

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană:

- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
 - c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
 - d) colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
 - e) adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
 - f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
 - g) în exercitarea profesiei, farmaciștii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
 - h) farmaciștii trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.
- În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea. Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei. Colegiul Farmaciștilor din România alături de Asociația Națională a Farmacistilor de Spital din România, garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul ocrotirii sănătății publice, prin supravegherea respectării de către farmaciști a îndatoririlor profesionale și a eticii profesionale, precum și prin apărarea independenței, onoarei și demnității profesionale.

ART. 43 Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor

În vederea îndeplinirii atribuțiilor, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- a) să își exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- b) să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;
- c) să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independența profesională;
- d) să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiunii la standardele necesare;
- e) să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;
- f) să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
- g) să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
- h) să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
- i) să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;
- j) să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;
- k) să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii. Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

ART. 44 În exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații:

- a) trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- b) trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- c) trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;
- d) se asigură că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
- e) trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- f) se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;
- g) se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;
- h) se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- i) are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
- j) trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea pe care o conduce.

ART. 45 Competența profesională

Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competența necesară.

În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

- a) să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România alături de Asociația Națională a Farmaciștilor de Spital din România;
- b) să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;
- c) să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

ART. 46 Confidențialitatea

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.

Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:

- a) când pacientul și-a dat consimțământul scris;
- b) când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vârsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- c) când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- d) stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
- e) în alte situații prevăzute de lege.

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:

- a) să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- b) să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- c) să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

ART. 47 Relațiile de colaborare ale farmacistului

În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confrății săi. În acest sens:

- a) toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- b) farmaciștii fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- c) farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunăvoință și colegialitate;
- d) farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alți membri ai echipei de sănătate. În acest sens:

- a) farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
- b) în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
- c) farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

ART. 48 Concurența neloială

Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

ART. 49 Publicitatea

Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie

să fie corectă, decentă, legală și onestă.

Orice informație și material promoțional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.

În scopul promovării unor servicii proprii, farmaciștii trebuie să se abțină de la a defăima serviciile profesionale ale altor confrăți.

Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare a medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitățile în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind unitățile medicamentelor.

ART. 50 Servicii farmaceutice de urgență

(1) Pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a populației, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, servicii farmaceutice de urgență.

(2) Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgență se va face cu respectarea următoarelor principii:

- a) farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului;
- b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita medicului toate informațiile legate de urgența cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte care pot influența decizia farmacistului;
- c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile;
- d) în funcție de gravitatea situației prezentate, farmacistul va încerca să ia legătura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic;
- e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, în zilele lucrătoare, și pentru maximum 72 de ore, pentru sfârșitul de săptămână și sărbătorile legale;

- f) orice intervenție de acest tip va fi însoțită de recomandarea farmacistului ca pacientul să se adreseze imediat medicului;
- g) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență. Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale și să solicite intervenția serviciilor specializate, informând asupra măsurilor luate din proprie inițiativă.
- (3) Farmacistul de spital nu poate elibera medicamente fără prescripție medical/condică de medicamente.
- (4) Când nu poate să acorde pacientului serviciul solicitat, farmacistul trebuie să îndrume pacientul spre un serviciu specializat de asistență medicală. În cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

ART. 51 Incompatibilități

- (1) Se recunoaște ca activitate profesională activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:
 - a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
 - b) fabricarea și controlul medicamentelor;
 - c) controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;
 - d) depozitarea, conservarea și distribuirea medicamentelor angro;
 - e) prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;
 - f) prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmacia spitalului;
 - g) acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.
- (2) Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:
 - a) colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;
 - b) farmacovigilență;
 - c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igieno-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;
 - d) analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igienă a mediului și alimentelor;
 - e) marketing și management farmaceutic;
 - f) activități didactice, cercetare sau administrație sanitară.
- (3) În toate activitățile prevăzute la alin. (1) farmacistul are deplină răspundere și drept de decizie.
- (4) Exercițarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:
 - a) exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
 - b) starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
 - c) comerciant persoană fizică;
 - d) exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;
 - e) calitatea de lucrător comercial sau agent comercial;
 - f) angajat al altor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente.

Art. 51¹. Conflicte de interese pentru Farmacisti – Sef :

(1) Constituie conflict de interese :

- a) deținerea de către farmacistul sef de părți sociale, acțiuni sau interese la societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ori organizații nonguvernamentale care stabilesc relații cu caracter patrimonial cu spitalul la care persoana în cauză exercită funcția de farmacist sef . Dispoziția de mai sus se aplică și în cazurile în care astfel de părți sociale, acțiuni sau interese sunt deținute de către soțul/soția, rudele ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai persoanei în cauză;
- b) deținerea de către soțul/soția, rudele farmacistului sef ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai acestuia a funcției de membru în comitetul director, șef de secție, laborator sau serviciu medical sau a

unei alte funcții de conducere, inclusiv de natură administrativă, în cadrul spitalului la care persoana în cauză exercită funcția de farmacist sef;

c) alte situații decât cele prevăzute la lit. a) și b) în care farmacistul sef sau soțul/soția, rudele ori afinii acestuia până la gradul al IV-lea inclusiv au un interes de natură patrimonială care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a funcției de manager.

(3) Farmacistul sef răspunde, în condițiile legii, pentru toate prejudiciile cauzate spitalului ca urmare a încălcării obligațiilor referitoare la incompatibilități și conflict de interese.

(4) Evitarea conflictului de interese

a) Consilierul de etică va include în cadrul instruirilor periodice desfășurate în ceea ce privește etica, integritatea și prevenirea corupției, conform Codului Etic și o secțiune dedicată explicării regimului conflictului de interese.

B) Personalul spitalului aflat într-o situație de conflict de interese va notifica acest lucru conducătorului ierarhic și se va exclude din punct de vedere decizional din orice acțiune participativă care are ca finalitate adoptarea unei decizii cu impact asupra persoanei cu care se află în conflict de interese.

c) Superiorul ierarhic al unei persoane care reclamă situarea într-un conflict de interese are obligația ca în termen de 72 de ore de la luarea la cunoștință să înlocuiască persoana care a reclamat starea de conflict de interese.

Exemplu de conflict de interese: Farmacistul sef participă la organizarea unei licitații organizate de către unitate la care participă și câștigă firma la care este colaborator.

Exemplu de incompatibilitate: Farmacistul sef nu poate fi avea și funcția de medic.

ART. 52 Dispoziții finale

Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.

Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist.

CAPITOLUL VI

ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI

ART. 53 Dispoziții generale

Conținutul și caracteristicile activității biochimistului, biologului și chimistului sunt:

- a) efectuează investigații de laborator conform pregătirii și specializării;
- b) participă la programe de control privind starea de sănătate a populației;
- c) participă la formarea teoretică și practică a viitorilor specialiști care au inclusă practica de laborator în programele de pregătire;
- d) participă, împreună cu medicii și alte categorii de personal, la cercetarea în domeniul medical;
- e) participă, împreună cu alte categorii de personal, la protejarea mediului ambiant.

ART. 54 Responsabilitatea personală

În exercitarea profesiei, biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar respectă demnitatea ființei umane și principiile eticii, dând dovadă de responsabilitate profesională și morală, acționând întotdeauna în interesul pacientului, al familiei pacientului și al comunității.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar sunt obligați să păstreze secretul profesional. Litigiile sau abaterile de la etica profesională se analizează și măsurile se iau, după caz, de către șeful echipei medicale sau de conducerea unității ori de către Colegiul Medicilor din România, împreună cu Ordinul Biochimistilor, Biologilor și Chimistilor, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimistilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

ART. 55 Calitate si excelenta

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de laborator (biolog, chimist și biochimist) pune cunoștințele sale în ceea ce privește capacitatea de diagnostic de laborator (inclusiv indicația pentru analize, fiabilitatea rezultatelor, interpretarea rezultatelor și cercetarea științifică) în slujba serviciului de diagnostic, tratament și prevenire a bolilor omului.

ART. 56 Dezvoltarea profesională continua

Pentru a-și îndeplini îndatoririle în mod optim și în conformitate cu ceea ce este considerat de bună practică în profesia sa și având în vedere legile țării, Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să:

-) mențină și să dezvolte competența sa la cel mai înalt nivel de calitate în toate domeniile relevante (științifice și practice) cu privire la evoluțiile de îngrijire a sănătății, în general, și Chimie Clinică și Medicină de laborator, în special, prin participarea în mod regulat la cursuri de formare relevante și alte programe de pregătire și dezvoltare profesională continuă, pe întreaga durată a activității profesionale și în timpul exercitării profesiei sale;
-) accepte sarcini/misiuni numai în domeniul sau de competență; dincolo de aceste limite, el va lucra în colaborare cu experții corespunzători;
-) să se informeze continuu asupra codurilor legale de practică, care afectează munca lui. Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să-și mențină angajamentul la profesia sa din domeniul Chimiei Clinice și Medicinii de Laborator, acela de a lua parte la activitățile societăților sale științifice, în special ale celor care promovează profesia și contribuie la formarea continuă a membrilor lor.

ART. 57 Onestitate și integritate

Integritatea profesională și onestitatea intelectuală a Specialistului în Chimie Clinică și Medicină de laborator (biolog, biochimist și chimist) sunt o garanție a imparțialității sale de analiză, judecată și decizie.

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist), trebuie să evite în orice moment, înșelăciunea în ceea ce privește cunoștințele sale profesionale și științifice, cum ar fi fraudă, plagiat, tănuirea, omisiunea necorespunzătoare a informațiilor precum și exprimarea opiniilor incorecte sau care induc în eroare în activitatea clinică și în cercetare.

Specialistul în Chimie Clinică și Medicina de Laborator (biolog, biochimist și chimist) nu va accepta nicio obligație care-l aduce în conflict cu independența sa profesională. În special, acesta se angajează:

- a) să nu solicite sau accepte cadouri, avantaje pecuniare sau beneficii din industria medicamentelor sau industria de diagnostic, cu excepția cazului în care sunt de valoare monetară scăzută și irelevante pentru a practica profesia în Chimie Clinică și Medicină de Laborator;
- b) să nu solicite sau accepte sponsorizări de la promoțiile de vânzare pentru simpozioane sau congrese cu excepția cazului în care sponsorizarea este la nivel rezonabil și este subordonată scopului principal al întâlnirii și nu se extinde la alte persoane din afara sferei profesionale.
- c) să nu accepte sprijin financiar din partea industriei, direct sau indirect, altul decât pentru evenimente cu scopuri pur profesionale și științifice; astfel de cadouri trebuie să fie întotdeauna la un nivel rezonabil și subordonate obiectivului științific principal al evenimentului și nu trebuie să fie extinse la alte persoane în afara profesioniștilor din domeniul sănătății.

ART. 58 Relații care se stabilesc în exercitarea profesiunii de biochimist, biolog și chimist din sistemul sanitar

| Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, chimist și biochimist) acționează în permanență cu curtoazie, cinste și integritate în relațiile sale cu pacienții și alte persoane, inclusiv colegii din domeniul profesional și nu trebuie să se angajeze în nicio activitate sau comportament care ar putea discredita profesia sau submina încrederea publică în profesie.

| El nu trebuie să abuzeze de poziția sa profesională pentru a stabili relații nepotrivite cu pacienții, pentru a convinge pacienții să dea sau să împrumute bani sau beneficii, pentru a recomanda tratamente sau investigații care nu sunt în interesul superior al pacientului, sau de a nu recomanda sau efectua investigații sau tratamente medicale care nu intra în sfera sa de competență.

| El trebuie să raporteze angajatorilor sau organismelor de reglementare cazurile în care el consideră ca un coleg din sănătate are un comportament inadecvat sau performanța lui este o amenințare la adresa sănătății unui pacient.

| Activitatea biochimistului, biologului și chimistului din sistemul sanitar se desfășoară individual sau în cadrul unor colective mixte.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar colaborează cu medicul și recunosc rolul coordonator al acestuia, precum și cu ceilalți membri ai colectivului, participând la menținerea relațiilor amicale în cadrul acestuia și contribuind la asigurarea calității actului medical.

| Membrii Ordinului Biochimistilor, Biologilor și Chimistilor în sistemul sanitar din România sunt obligați să aplice parafa cuprinzând numele, prenumele, gradul și specialitatea pe toate buletinele pentru analizele pe care le efectuează.

| Relațiile dintre biochimisti, biologi și chimiști din sistemul sanitar se bazează pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimistilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

ART. 59 Independența și imparțialitatea

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să-și exercite judecata profesională în cadrul responsabilităților sale imparțial și obiectiv, după luarea în considerare a tuturor circumstanțelor relevante, în interesul pacientului sau, fără presiuni din surse externe sau conflicte de interese.

El trebuie să se asigure de asemenea că interesele participanților la cercetare sunt protejate. Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) va servi fiecare pacient în parte la cele mai înalte standarde ale capacității profesionale și va furniza publicului larg informații, în domeniul sau de competență, pentru a permite o înțelegere corectă a problemelor de sănătate de interes public.

ART. 60 Confidențialitatea

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist), fără a aduce atingere legislației privind viața privată, este obligat să respecte confidențialitatea informațiilor obținute de către acesta în activitatea sa profesională. Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să nu utilizeze abuziv aceste informații. El se va asigura că informațiile despre un pacient nu sunt divulgate altor persoane decât în anumite situații, ca de exemplu altor profesioniști de sănătate implicați în îngrijirea pacientului și, acolo unde este posibil, cu consimțământul informat al pacientului

ART. 60¹ Incompatibilități.

(1) Exercițarea profesiei de biochimist, biolog, chimist și biochimist medical, biolog medical, chimist medical în sistemul sanitar este incompatibilă cu:

- a) calitatea de angajat ori de colaborator al unităților de producție ori de distribuție de echipamente, reactivi, calibratori, alte produse și materiale sanitare sau produse farmaceutice.
- b) starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei.
- c) promovarea de echipamente, reactivi, calibratori, alte produse și materiale sanitare sau produse farmaceutice în nume propriu.

(2) Pe timpul stării de incompatibilitate se suspendă dreptul de exercitare a profesiei.

(3) În termen de 10 zile de la apariția situației de incompatibilitate, biochimistul, biologul, chimistul și biochimistul medical, biologul medical, chimistul medical este obligat să anunțe OBBCSSR și seful ierarhic superior.

(4) La solicitarea biochimistului, biologului, chimistului și biochimistului medical, biologului medical, chimistului medical, la sesizarea oricărei persoane, instituții sau autorități interesate, președintele OBBCSSR poate constitui o comisie specială, pentru fiecare caz în parte, pentru a confirma sau a infirma situația de incompatibilitate.

Exemplu de conflict de interese: Biologul participă la organizarea unei licitații organizate de către unitate la care participă și câștigă firma la care este colaborator.

Exemplu de incompatibilitate: Biologul nu poate fi avea și funcția de angajat al unităților de producție ori de distribuție de echipamente, reactivi, calibratori, alte produse și materiale sanitare sau produse farmaceutice.

CAPITOLUL VII

ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI

Art. 61 Principiul respectării drepturilor și demnității persoanei

Psihologii vor avea permanent în atenție faptul că orice persoană are dreptul să îi fie apreciată valoarea intrinsecă de ființă umană și aceasta valoare nu este sporită sau diminuată de cultura, naționalitate, etnie, culoare sau rasă, religie, sex sau orientare sexuală, statut marital, abilități fizice sau intelectuale, vârsta, statut socioeconomic sau orice altă caracteristică personală, condiție sau statut.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor standarde:

- a) standarde generale referitoare la respectul față de persoane;
- b) standarde referitoare la intimitate și confidențialitate;
- c) standarde referitoare la consimțământul informat;
- d) standarde referitoare la autodeterminare;
- e) standarde de înregistrare, prelucrare și păstrare a datelor;
- f) standarde de conduită colegială.

Art 62. Standarde generale referitoare la respectul față de persoane

Psihologii își desfășoară activitatea manifestând respect față de stările afective, atitudinile, experiențele, cunoștințele, valorile, ideile, opiniile și opțiunile celorlalți.

Psihologii nu se angajează public în prejudicierea imaginii celorlalți, nu manifestă discriminare pe criterii de cultură, naționalitate, etnie, rasă, religie, sex, orientare sexuală și nici nu se angajează în remarci sau comportamente ce aduc prejudicii demnității celorlalți

Psihologii comunică respect față de celelalte persoane prin acțiunile și limbajul lor. Psihologii respectă diferențele individuale, culturale și de rol, inclusiv, dar fără a se limita la cele bazate pe nivelul de funcționare, gen, orientare sexuală, etnie sau identitate națională, vârsta, religie, limba și statut social, asigurându-se că activitățile lor profesionale nu sunt afectate de prejudecăți referitoare la aceste grupuri.

Psihologii evită ori refuză să participe la activități și practici ce nu respectă drepturile legale, civile, ori morale ale celorlalți

Psihologii refuza sa consilieze, sa educe ori sa furnizeze informatii oricarei persoane care, dupa judecata lor, este susceptibila de a utiliza cunostintele si indemanarea dobandite pentru a incalca drepturile fundamentale ale omului.

Psihologii respecta drepturile celor care beneficiaza de servicii psihologice, ale participantilor la cercetare, angajatilor, studentilor si ale altor categorii de persoane cu care intra in contact in timpul exercitarii profesiei, protejand astfel propria lor demnitate.

Art 63 Standarde referitoare la intimitate si confidentialitate

1. Respectarea intimitatii si a demnitatii

Psihologii vor avea grija ca, in furnizarea de servicii psihologice ori in activitatea de cercetare, sa nu incalce granitele spatiului personal sau cultural al clientului/participantului la cercetare, fara o permisiune clara din partea acestuia

Activitatea psihologilor nu trebuie sa prejudicieze dreptul sacru la demnitate umana si nici dreptul persoanei la propria imagine.

2. Protejarea confidentialitatii

Confidentialitatea actului psihologic este protejata prin lege si este o obligatie a oricarui psiholog. Divulgarea fara acordul clientului, de catre psihologi, a unor informatii care le-au fost incredintate sau de care au luat cunostinta in virtutea profesiei este interzisa, exceptie facand situatiile prevazute de reglementarile legale. Obligatia psihologului de a respecta confidentialitatea nu este limitata in timp.

3. Limitele confidentialitatii

Inainte de primirea consimtamantului, psihologul va informa clientul cu privire la limitele confidentialitatii si conditiile in care aceasta poate fi incalcata, precum si asupra utilizarii informatiilor rezultate in urma activitatii sale

Psihologii vor informa clientii in mod specific referitor la:

- a) obligatiile legale sau etice care pot interveni, impunand dezvaluirea de informatii;
- b) posibilitatea ca psihologul sa se consulte cu colegii pentru a creste eficacitatea serviciului oferit;
- c) necesitatea prezentei, in situatiile care impun acest lucru, a unei terte persoane (translator, interpret, membru al familiei sau reprezentant legal);
- d) riscurile si limitele confidentialitatii atunci cand serviciile, produsele sau informatiile sunt oferite prin mijloace electronice de transmitere.

.4. Dezvaluirea de informatii

Psihologii pot impartasi informatiile confidentiale cu altii numai cu consimtamantul celor vizati ori de o asa maniera incat cei vizati sa nu poata fi identificati, exceptie facand situatiile in care divulgarea este o obligatie prevazuta de reglementarile legale sau este permisa prin lege pentru un scop legitim, cum ar fi furnizarea serviciilor profesionale in situatii de urgenta sau protejarea clientului, a psihologului sau a altora de o posibila agresiune.

Chiar si in aceste situatii, psihologii vor dezvalui doar informatiile necesare in contextul sau situatia respectiva si relevante pentru scopul profesional urmarit, respectand, cu exceptia cazurilor prevazute de lege, autorizarea oferita de client.

. Situatiile care au condus la dezvaluirea de informatii confidentiale si motivele care au stat la baza lor se consemneaza.

5. Confidentialitatea de colaborare

In cazul in care doi psihologi sau un psiholog si un alt profesionist implicat in evaluarea sau asistenta persoanei lucreaza in acelasi timp cu acelasi client, vor colabora, fara restrictii de confidentialitate, numai cu acordul clientului.

6. Utilizarea informatiilor

Informatiile confidentiale sunt inregistrate, prelucrate si pastrate in asa fel incat sa se evite dezvaluirea neintentionata a acestora si pot fi folosite in scop stiintific sau didactic numai intr-o formula care pastreaza cu rigurozitate anonimatul.

7. Confidentialitatea fata de terti

In cazul in care exista terti implicati in activitatea profesionala a psihologului, acesta va clarifica cu partile implicate limitele confidentialitatii, conditiile de pastrare a confidentialitatii si nu va da curs niciunei solicitari, venite de la o terta parte in dezvaluirea de informatii confidentiale, decat in conditiile respectarii reglementarilor legale si a limitelor confidentialitatii.

. Psihologul nu poate fi obligat de catre angajator sau de catre o alta persoana neautorizata sa comunice datele confidentiale, cu exceptia prevederilor exprese ale legii.

8. Responsabilitate extinsa

Psihologii se vor asigura ca personalul, colegii, asistentii, studentii sau alte persoane care au acces la informatiile profesionale respecta reglementarile privind confidentialitatea informatiilor.

.9. Intreruperea serviciului din motive de confidentialitate

Atunci cand psihologul ajunge intr-o situatie in care, din motive bine intemeiate, nu mai poate pastra confidentialitatea, acesta va inceta sa mai ofere serviciul respectiv (cu exceptia situatiilor prevazute la art. 63 pct. 4).

Art. 64 Standarde referitoare la consimtamantul informat

.1. Urgentarea consimtamantului

Inainte de inceperea oricarui tip de serviciu psihologic (evaluare, psihoterapie, consiliere psihologica etc.), psihologii vor obtine consimtamantul informat din partea persoanelor independente sau partial dependent implicate, cu exceptia situatiilor cand prin lege, decizii judecatoresti sau prezentul Cod se prevede altfel. Psihologii vor obtine consimtamantul informat atat in situatia in care serviciile psihologice sunt oferite fata in fata, cat si in cazul in care se folosesc mijloace de comunicare la distanta.

In circumstantele in care exista nevoi urgente (de exemplu, tentative sau actiuni suicidare) psihologii vor oferi serviciile in interesul persoanei, pe cat posibil cu acordul sau asentimentul acesteia, dar vor cauta sa obtina cat se poate de repede consimtamantul informat.

.2. Asigurarea consimtamantului

Psihologii se vor asigura ca, in procesul de obtinere a consimtamantului informat, urmatoarele puncte au fost intelese: scopul si natura activitatii; responsabilitatile mutuale; beneficiile si riscurile; alternativele; circumstantele unei incetari a actiunii; optiunea de a refuza sau de a se retrage in orice moment, fara a suferi vreun prejudiciu; dreptul la o a doua opinie de specialitate; limitele confidentialitatii; frecventa, modul de desfasurare, costurile serviciilor; aspectele legale privind colectarea, pastrarea, protectia si utilizarea datelor personale; perioada de timp in care este valabil consimtamantul; modul in care se poate retrage consimtamantul daca se doreste acest lucru.

Informatiile vor fi oferite folosind un limbaj simplu, adecvat nivelului de intelegere al beneficiarului.

Psihologii se vor asigura ca, sub nicio forma, consimtamantul informat al clientului/participantului nu este dat in conditii de coercitie sau sub presiune.

Psihologii vor obtine consimtamantul scris al beneficiarului direct ori de cate ori este posibil. Atunci cand acest lucru nu este posibil, psihologii vor consemna in dosarul clientului consimtamantul oral, permisiunea sau asentimentul clientului/reprezentantului legal al clientului.

3. Delegarea de consimtamant

In cazul in care beneficiarul unui serviciu psihologic este in imposibilitatea de a-si da consimtamantul, se accepta obtinerea acestuia de la reprezentantul legal al acestuia sau de la o persoana autorizata care, conform legii, este in masura sa il reprezinte.

In cazurile in care, potrivit legii, clientul nu are capacitatea de a-si da in cunostinta de cauza consimtamantul pentru un serviciu psihologic, acesta se va efectua doar cu acordul reprezentantului sau legal sau cu autorizarea unei autoritati sau persoane desemnate prin lege ori a unei instante de judecata.

In cazul in care, potrivit legii, clientul nu are capacitatea de a-si da in cunostinta de cauza consimtamantul pentru un serviciu psihologic si nu exista un reprezentant legal, serviciul psihologic se poate efectua daca este strict necesar in interesul clientului.

4. Servicii psihologice impuse (clienti mandati)

Atunci cand psihologii lucreaza cu clienti carora serviciul le-a fost impus, ca urmare a unor prevederi legale, la cererea/prin decizia instantei sau ca urmare a unei situatii de urgenta, psihologii vor furniza serviciul in beneficiul clientilor, obtinerea consimtamantului nefiind obligatorie. Psihologii vor urmari insa construirea unei relatii de cooperare si vor oferi clientilor sau reprezentantilor lor legali informatiile necesare despre natura serviciului si limitele confidentialitatii.

5. Consimtamantul in caz de relatii cu terti

Psihologii vor clarifica natura relatiilor multiple pentru toate partile implicate inainte de obtinerea consimtamantului, atunci cand ofera servicii psihologice sau conduc cercetari cu indivizi, familii, grupuri ori comunitati, la cererea sau pentru a fi utilizate de catre terti. A treia parte poate fi scoala, instanta judecatoreasca, diverse agentii guvernamentale, companii de asigurari, politia ori anumite institutii de finantare etc. In aceste situatii, psihologii vor explica tuturor partilor:

- a) rolul pe care il indeplinesc (de exemplu, psihoterapeut, consultant, evaluator, profesor, specialist desemnat de instanta de judecata/de organul de urmarire penala/de alte organe cu atributii jurisdictionale etc.);
- b) natura relatiei cu fiecare dintre parti;
- c) felul in care vor fi utilizate serviciile furnizate si informatiile obtinute;
- d) limitele confidentialitatii;
- e) aranjamentele financiare pentru furnizarea serviciilor, in functie de situatie.

Art. 65 Standarde referitoare la autodeterminare

1. Participarea activa la decizii

Psihologii vor incuraja participarea activa a beneficiarilor la deciziile care ii afecteaza direct, respectand dorintele justificate si valorificand opiniile acestora, ori de cate ori este posibil. In acelasi timp, psihologii vor fi atenti la limitele potentiale ale autodeterminarii generate de caracteristici personale (varsta si nivelul de dezvoltare, sanatatea mintala etc.) sau de circumstante externe impuse (de exemplu, prin prevederi legale sau decizii judecatoresti).

Psihologii respecta dreptul persoanei de a avea acces la concluziile referitoare la propria persoana si de a primi informatii adecvate, in raport cu scopul serviciului psihologic oferit, care sa ii permita sa ia decizii in cunostinta de cauza.

2. Dreptul de a renunța

Psihologii se vor asigura ca beneficiarii serviciilor psihologice sau participantii la cercetare sunt informati de la primul contact asupra faptului ca pot renunța in orice moment la serviciul profesional sau se pot retrage din cercetare.

Psihologii vor respecta solicitarea unui participant care se retrage dintr-o cercetare, ca orice date prin care ar putea fi identificat, inclusiv inregistrările, sa fie distruse.

3. Dreptul la opoziție

Cu exceptia cazurilor de forta majora, de urgenta (perturbări ale functionării psihice, in termenii pericolului iminent, care necesita interventie imediata), sau a altor situatii precizate prin lege sau prin decizii judecatoresti, psihologul actioneaza respectand dreptul clientului de a refuza sau de a sista serviciul psihologic.

Art 66. Standarde de inregistrare, prelucrare si pastrare a datelor

1. Obținerea permisiunii

Psihologii trebuie sa obtina permisiunea clientilor/participantilor la cercetare sau a reprezentantilor lor legali inainte de a efectua inregistrari audio/video pentru furnizarea serviciilor sau desfasurarea de cercetari.

2. Colectarea, pastrarea si transferul datelor

Psihologii vor colecta numai acele date care sunt relevante pentru serviciul oferit si vor lua toate masurile, conform prevederilor legale, pentru a proteja aceste informatii.

Psihologii au datoria de a depune toate eforturile rezonabile pentru a stoca, gestiona si arhiva in conditii de siguranta datele si informatiile obtinute in exercitarea profesiei, oricare ar fi suportul pe care sunt inregistrate sau modalitatile de prelucrare si comunicare, respectand reglementarile in vigoare cu privire la protectia datelor personale.

Probele psihologice aplicate, rezultatele acestora, insemnarile si inregistrările se pastreaza in conditii de siguranta o perioada de cel putin 10 ani de la incheierea relatiilor profesionale, daca prin alte prevederi legale nu este prevazut un termen mai mare.

Datele colectate si inregistrate pot fi transferate catre psihologii care preiau clientii, consultate si utilizate de colegi de profesie, indiferent de forma de atestare, daca persoanele vizate si-au dat in mod neechivoc consimtamantul, iar acest consimtamant nu a fost retras.

3. Distrugerea datelor

La expirarea termenului de pastrare, psihologul va proceda la distrugerea datelor si a documentelor profesionale.

In situatia renuntarii la practica profesionala sau a pensionarii, a suspendarii sau incetarii dreptului de libera practica, psihologul va respecta prevederile legale privind pastrarea si distrugerea datelor.

Art 67 Standarde de conduita colegiala

1. Conduita colegiala

Psihologii vor manifesta onestitate, corectitudine si solidaritate fata de colegii lor de profesie, conduitele lor fiind in acord cu standardele profesionale.

2. Respect

Psihologii vor manifesta respect fata de colegii lor de profesie si nu vor exprima critici nefondate si etichetari la adresa activitatii lor profesionale. Atunci cand psihologii au obligatia profesionala de a verifica, analiza sau examina calificarile, competentele sau munca unui coleg sau a unui alt profesionist, vor face acest lucru cu obiectivitate si respect.

3. Evitarea denigrării

Psihologii nu vor acționa, sub nicio formă, în maniera denigratoare la adresa colegilor de profesie. Psihologii nu vor recomanda clienților să evite accesarea serviciilor altor profesioniști, cu excepția situațiilor în care au motive temeinice să considere că ar exista o încălcare a reglementărilor legale sau etice.

Art 68 Principiul competenței

Psihologii se străduiesc să își dezvolte în mod continuu competența profesională și să o mențină la un nivel ridicat, fiind conștienți atât de resursele, cât și de limitele profesionale și personale ale cunoștințelor, abilităților, pregătirii, educației și experienței lor. Psihologii oferă servicii profesionale în limita competențelor pentru care au pregătirea și experiența recunoscute și atestate, evaluându-și realist capacitatea de a oferi anumite servicii psihologice și de a utiliza instrumente, metode și tehnici specifice.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor standarde:

- a) Conștientizarea importanței eticii în practica profesională
- b) Cunoașterea competențelor profesionale și a limitelor acestora
- c) Servicii psihologice în acord cu competența
- d) Prezentarea onestă a competenței
- e) Pregătirea continuă
- f) Consultarea în caz de limită a competenței
- g) Limitarea competenței
- h) Eficiența metodelor
- i) Obiectivitatea. Limitele procedurilor
- j) Servicii psihologice în afara competenței
- k) Afectarea competenței

A. Conștientizarea importanței eticii în practica profesională

Psihologii sunt conștienți de aspectele etice ale comportamentului lor profesional și își exercită profesia respectând prezentul cod.

Reflecția etică asupra actului profesional reprezintă o preocupare continuă în practica profesională a psihologilor.

B. Cunoașterea competențelor profesionale și a limitelor acestora

Profesia de psiholog se exercită în baza atestatului de liberă practică, potrivit treptelor de specializare și specialităților profesionale atestate de către Colegiu, conform competențelor profesionale reglementate. Psihologii trebuie să cunoască și să respecte cadrul normativ referitor la dreptul de liberă practică și să țină cont de orice alte circumstanțe care pot afecta dreptul lor de a practica.

C. Servicii psihologice în acord cu competența

Psihologii au obligația să-și cunoască foarte bine limitele de competență în oferirea de servicii psihologice, în activitatea de predare sau de cercetare.

Psihologii se vor angaja (fără supervizare) numai în acele activități profesionale pentru care au competențele și atestarea necesare.

D. Prezentarea onestă a competenței

Psihologii nu vor prezenta fals limitele competentei lor si nu vor prezenta pregatirea sau formarea lor intr-un mod care sa le favorizeze nemeritat pozitia sau imaginea publica, indiferent de tipul de activitate profesionala desfasurata.

E. Pregatirea continua

Psihologii sunt datorii sa actioneze, pe toata durata exercitarii profesiei, in vederea formarii si practicarii la standarde cat mai inalte a propriilor competente profesionale.

Psihologii au obligatia sa depuna permanent un efort de mentinere si dezvoltare a competentelor lor prin informare continua, programe de formare profesionala si conferinte de specialitate, consultari cu ceilalti specialisti din domeniu ori prin cercetari care sa conduca spre cresterea competentei profesionale, conform standardelor Colegiului Psihologilor din Romania.

F. Consultarea in caz de limita a competentei

Atunci cand psihologii constata ca ajung intr-un impas profesional, atingandu-si limitele competentei, vor consulta colegii sau supervizorul sau vor recomanda clientului un alt profesionist, care ii poate oferi un serviciu competent.

G. Limitarea competentei

Atunci cand psihologii urmeaza sa desfasoare servicii psihologice, cercetari sau sa predea dincolo de limitele de competenta, acestia vor cauta sa obtina cat mai rapid competenta necesara (care va presupune, dupa caz, studiu, evaluare si supervizare) si numai apoi se vor angaja in desfasurarea activitatilor vizate (

H. Eficienta metodelor

Psihologii utilizeaza doar acele metode pentru care detin calificarea, pregatirea si experienta necesara.. Psihologii monitorizeaza eficacitatea si eficienta metodelor, tehnicilor, instrumentelor si abordarilor utilizate, astfel incat sa ofere servicii psihologice de calitate.

Psihologii isi pot argumenta activitatea profesionala din perspectiva datelor si dovezilor prezentate in literatura de specialitate actuala.

I. Obiectivitatea. Limitele procedurilor

Psihologii au obligatia de a fi constienti de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. Psihologii vor avea grija ca furnizarea serviciilor, cercetarea stiintifica, prezentarea rezultatelor si a concluziilor sa fie facute cu maxima obiectivitate, evitand orice tendinta de prezentare partiala sau cu tenta subiectiva.

Psihologii utilizeaza in practica lor metode, tehnici, abordari, instrumente care au o fundamentare stiintifica recunoscuta de comunitatea profesionala. Psihologii evita sa utilizeze in practica lor profesionala metode, tehnici, instrumente sau abordari dovedite ca neavand suport stiintific. Psihologii vor manifesta o grija deosebita atunci cand utilizeaza metode, dispozitive, instrumente si tehnici care nu au o baza solida de dovezi sau carora le lipseste o sustinere a eficacitatii, care nu indeplinesc cerintele standard sau pe care nu le stapanesc foarte riguros. Psihologii acorda atentie felului in care experientele, atitudinile, cultura, convingerile, valorile, contextul social, diferentele individuale, formarea specifica sau factorii de stres proprii influenteaza interactiunile lor cu ceilalti si integreaza aceasta constientizare in eforturile lor de a-i ajuta pe ceilalti si de a nu le face rau.

J. Servicii psihologice in afara competentei

In cazul in care pentru un tip de serviciu psihologic solicitat nu exista standarde generale recunoscute, nici programe de formare profesionala, nici specialisti atestati si disponibili in acel domeniu si totusi psihologii sunt solicitati, acestia vor depune toate eforturile pentru obtinerea unui standard minimal de competenta, avand permanent grija sa protejeze clientii, studentii, supervizatii,

participanții și pe toți cei implicați, pentru a nu produce acestora daune sub o formă sau alta. În acest caz, serviciul va continua până când solicitarea încetează sau până când un specialist cu competență recunoscută pentru acel tip de serviciu devine disponibil.

În situațiile de urgență care presupun intervenție psihologică rapidă pentru persoane fizice sau grupuri de persoane aflate în criză, pentru care la momentul respectiv nu sunt disponibile alte servicii de sănătate mintală și pentru care psihologii nu au pregătirea specializată necesară, aceștia pot furniza servicii de suport psihologic până când situația de urgență a fost depășită sau până când sunt disponibile servicii specializate adecvate.

K. Afectarea competenței

Atunci când psihologii realizează că din motive de sănătate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot să desfășoare în mod competent o anumită activitate profesională, aceștia vor lua măsurile adecvate pentru a-și limita, suspenda sau încheia respectiva activitate profesională.

Art. 69 Principiul responsabilității profesionale și sociale

Psihologii manifestă o maximă responsabilitate pentru starea de bine a oricărui individ, a familiei, grupului ori comunității față de care își exercită rolul de psihologi. Aceasta preocupare îi include atât pe cei direct, cât și pe cei indirect implicați în activitățile lor, prioritate având cei direct implicați.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor standarde:

- a) Responsabilitatea față de calitatea și consecințele acțiunilor profesionale
- b) Promovarea unor standarde ridicate
- c) Evitarea suferinței (a nu face rău)
- d) Responsabilitate extinsă
- e) Continuitatea serviciului
- f) Întreruperea serviciului în condițiile lipsei de beneficii pentru client
- g) Rezolvarea informală a încălcărilor Codului
- h) Sprijinul colegial

A. Responsabilitatea față de calitatea și consecințele acțiunilor profesionale

În cadrul lor de competență profesională, în baza independenței profesionale conferite de Legea nr. 213/2004, cu modificările ulterioare, psihologii vor decide alegerea și aplicarea celor mai potrivite metode și tehnici psihologice. Ei răspund personal de alegerile și de consecințele directe ale acțiunilor lor, în funcție de atestarea profesională primită.

Psihologii se vor consulta și cu alți specialiști sau cu diverse instituții pentru a promova starea de bine a individului și a societății.

B. Promovarea unor standarde ridicate

Psihologii vor contribui la dezvoltarea psihologiei ca știință și a societății în general, prin cercetarea și prin exprimarea liberă a cunoștințelor și ideilor, excepție făcând activitățile ce intră în conflict cu dispozițiile legale în vigoare sau cu prevederile prezentului cod.

Psihologii vor susține cu responsabilitate rolul psihologiei ca profesie în fața societății și vor promova și menține cele mai înalte standarde de calitate.

Psihologii vor promova și vor facilita dezvoltarea științifică și profesională a angajaților, a celor supervizați, a studenților, a participanților la programe de formare profesională etc.

Psihologii vor sesiza Colegiului Psihologilor din România cazurile de abatere de la normele de etică profesională dacă rezolvarea corectă, pe cai amiabile, a situației nu a fost posibilă. Dacă responsabilitățile etice ale psihologilor intră în conflict cu alte reglementări în vigoare sau cu

solicitarile din partea angajatorilor, psihologii vor clarifica natura conflictului, vor afirma obligatia lor legala de a respecta Codul si vor face, in limita posibilitatilor lor, pasii necesari pentru solutionarea acestuia in acord cu principiile si standardele etice.

C. Evitarea suferintei (a nu face rau)

Psihologii vor proteja si vor promova starea de bine, evitand provocarea de suferinta clientilor, studentilor, participantilor la cercetare, colegilor de profesie si celorlalti, asumandu-si cu responsabilitate consecintele propriilor actiuni.

In cazul in care un anumit grad de suferinta este previzibil si inevitabil, psihologul se va stradui sa reduca, pe cat posibil, nivelul de suferinta implicat.

Psihologii vor respecta dreptul persoanei de a sista, fara nicio justificare, participarea la serviciul furnizat sau la activitati de cercetare stiintifica.

Psihologii vor refuza sa indrume, sa instruiasca ori sa furnizeze informatii celor care, dupa judecata lor, ar putea utiliza in mod ilegal sau neetic cunostintele si deprinderile, voluntar sau involuntar, in dauna celorlalti.

Psihologii nu vor contribui si nu se vor angaja in cercetare sau orice alt tip de activitate care contravine reglementarilor legale privind drepturile omului.

D. Responsabilitate extinsa

Psihologii nu vor delega activitati psihologice unor persoane care nu au competentele necesare pentru acele activitati.

Psihologii actioneaza cu responsabilitate pentru a instrui, a sustine si a urmari respectarea standardelor de etica profesionala de catre asistenti, angajati, persoane aflate in formare sau supervizare etc., in conditiile reglementarilor in vigoare pentru fiecare activitate.

E. Continuitatea serviciului

Daca din motive de boala sau ca urmare a unor evenimente survenite in viata psihologului, acesta nu mai poate continua oferirea serviciului in bune conditii, va depune toate eforturile pentru a asigura clientului continuitatea serviciului, ajutandu-l sa identifice un psiholog care ii poate oferi in mod competent asistenta necesara.

Atunci cand exista o intentie justificata de incetare a serviciului psihologic oferit clientului si de indrumare a acestuia spre un alt coleg de profesie, psihologii vor mentine un contact suportiv si responsabil fata de client pana cand acesta isi asuma continuarea serviciului in cauza.

Intreruperea serviciului in conditiile lipsei de beneficii pentru client

Psihologii vor incheia serviciile oferite in situatia in care clientii nu au beneficii si pare improbabil sa obtina beneficii prin serviciile respective si vor indruma clientii spre un psiholog care ii poate asista in mod adecvat.

G. Rezolvarea informala a incalcarilor Codului

In cazul in care psihologii constata ca exista abateri ale unui coleg de la normele prezentului cod, ii vor semnala amiabil acestuia abaterea constatata si se vor adresa Comisiei de deontologie si disciplina a Colegiului Psihologilor din Romania in cazul in care comportamentul neetic persista.

H. Sprijinul colegial

Psihologii vor cauta sa sprijine pe cat posibil eforturile profesionale ale colegilor, in limita disponibilitatilor participative si a timpului disponibil.

Art. 70 .Principiul integritatii profesionale

Psihologii vor cauta sa manifeste cel mai inalt grad de integritate morala si profesionala in toate relatiile lor profesionale. Este de datoria psihologului sa prezinte onest pregatirea si calificarile sale

oriunde se afla in relatii profesionale si, de asemenea, sa nu permita sau sa tolereze practicile incorecte si discriminatorii.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor standarde:

- a) Standarde referitoare la onestitate si acuratete
- b) Standarde referitoare la onestitate si claritate in relatii
- c) Standarde referitoare la angajamente publice, onorarii si taxe
- d) Standarde pentru declaratii publice si reclama

A Standarde referitoare la onestitate si acuratete

.1. Recunoasterea limitelor profesionale

Psihologii vor fi reflexivi, deschisi si constienti de limitele lor personale si profesionale. Psihologii vor prezenta intr-o maniera onesta domeniile de specialitate in care sunt atestati, competentele, afilierea si experienta profesionala, nefiind acceptate niciun fel de distorsiuni, omisiuni sau false prezentari in acest sens.

Psihologii vor folosi doar titlurile profesionale la care au dreptul in virtutea pregatirii, atestarii, licentierii sau angajarii

.2. Obiectivitate si acuratete

Psihologii vor promova acuratetea, obiectivitatea, onestitatea si buna-credinta in activitatile lor profesionale. In aceste activitati, psihologii nu se vor angaja in eludari, subterfugii sau denaturari intentionate ale faptelor

.3. Prezentarea rezultatelor

Psihologii vor prezenta cu onestitate, obiectivitate si acuratete concluziile, opiniile si rezultatele activitatilor lor profesionale, recunoscand si precizand limitele acestora. Psihologii vor oferi clientilor sau altor beneficiari explicatiile necesare, folosind un limbaj adecvat pentru a le facilita intelegerea rezultatelor si a concluziilor.

Psihologii isi vor asuma doar meritele pentru munca, ideile si contributiile proprii si vor recunoaste munca si ideile celorlalti (inclusiv studenti) pe masura contributiei lor.

Psihologii se vor stradui sa comunice cat mai complet si obiectiv cu putinta, distingand intre fapte, opinii, teorii, ipoteze sau idei atunci cand isi prezinta cunostintele, descoperirile si perspectivele.

Daca rezultatele cercetarilor lor sunt prezentate distorsionat de catre alte persoane (sponsor, agentie de stiri, clienti), psihologii vor actiona cu promptitudine, in limita posibilitatilor, pentru a clarifica si corecta informatiile.

Art 71 Standarde referitoare la onestitate si claritate in relatii

.1. Evitarea discriminarii si a conflictului de interese

Psihologii nu practica, nu ingaduie, nu instiga, nu colaboreaza la, nu consimt si nu faciliteaza nicio forma de discriminare.

Psihologii vor evita orice imixtiuni care afecteaza calitatea actului profesional, fie ca e vorba de interese personale, politice, de afaceri sau de alt tip.

Psihologii vor evita sa ofere recompense exagerate pentru a motiva un individ sau un grup sa participe intr-o activitate care implica riscuri majore si previzibile.

Psihologii nu vor contribui, fie singuri, fie in colaborare cu altii, la niciun fel de practici care pot viola libertatea individuala sau integritatea fizica sau psihologica a oricarei persoane.

.2. Evitarea relatiei multiple

O relatie se considera a fi multipla in cazul in care un psiholog:

a) exercita cel puțin două roluri profesionale în același timp în raport cu o persoană (de exemplu, cu clienții, angajații, cei supervizați, studenții, persoanele aflate în formare sau participanții la cercetări);

b) exercita un rol profesional și în același timp se afla în alt rol în raport cu aceeași persoană;

c) exercita un rol profesional în raport cu o persoană și se afla în cel puțin o altă relație cu o altă persoană care este ruda apropiată a celei dintai.

Psihologii vor evita relațiile multiple atunci când acestea prezintă, în mod rezonabil, riscul de a diminua obiectivitatea, competența și eficiența îndeplinirii funcțiilor lor profesionale sau riscul de a duce la exploatarea sau prejudicierea persoanei cu care se afla în relație profesională. Dacă psihologii ajung să se afle, ca urmare a unor factori care nu puteau fi anticipați, într-o relație multiplă potențial nocivă, vor face pași rezonabili să o rezolve, având grijă să protejeze persoana sau persoanele afectate și să acționeze în acord cu prezentul cod.

.3. Evitarea hărțuirii

Psihologii nu se vor angaja în nicio formă de hărțuire, fie că aceasta este sexuală, emoțională, verbală sau nonverbală.

.4. Evitarea abuzului

Psihologii nu se vor angaja în comportamente de defaimare sau de abuz (fizic, sexual, emoțional, verbal sau spiritual) față de persoanele cu care vin în contact în timpul activității lor profesionale.

Psihologii vor evita relațiile extraprofesionale cu clienții lor. Aceste relații scad distanța profesională necesară și pot conduce la conflict de interese sau abuz.

Psihologii sunt conștienți de felul în care intimitatea sau sexualitatea pot afecta relația dintre psiholog și client. Psihologii nu se vor angaja în relații sexuale cu clienții lor.

.5. Nonexploatarea

Psihologii nu vor exploata și nu vor profita, sub nicio formă, de persoanele față de care, prin profesie sau poziție, manifestă un ascendent de autoritate (clienți, studenți, participanți la cercetare, supervizați, angajați), orice formă de exploatare sau abuz de autoritate fiind strict interzisă.

6. Evitarea conflictului de interese (neintrarea în rol)

Psihologii se vor abține de la intrarea într-un rol profesional atunci când, din motive de ordin personal, științific, legal, profesional, financiar:

a) obiectivitatea, competența sau eficiența activității lor profesionale pot fi afectate;

b) există riscul exploatarei sau producerii unor daune clienților/participanților la cercetare.

Art. 72 Standarde referitoare la angajamente contractuale, onorarii și taxe

.1. Angajamentele contractuale

Psihologii vor onora angajamentele asumate prin orice tip de contract încheiat în legătură cu exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică. Dacă apar situații neprevăzute care îi împiedică să își ducă la îndeplinire angajamentele, psihologii vor informa și vor oferi explicații complete și sincere părților implicate.

.2. Dreptul la onorarii

Pentru orice serviciu profesional oferit de psihologi, aceștia au dreptul să primească onorarii sau salarii negociate în mod liber cu beneficiarul sau cu o terță parte. Psihologul nu va condiționa intervenția psihologică sau rezultatele probabile ale intervenției psihologice de obținerea unor favoruri pentru sine sau pentru terți.

3. Acordul pentru onorariu

Psihologii vor cauta sa stabileasca, de comun acord cu beneficiarul serviciului oferit, care sunt valoarea si modalitatea de percepere a onorariului in conditiile legilor in vigoare si fara o falsa prezentare a cuantumului acestui onorariu.

Psihologii informeaza clientii in avans asupra conditiilor financiare ale serviciului si nu vor accepta recompense, cadouri sau favoruri din partea clientului in plus fata de onorariul convenit.

4. Renegocierea

Daca, din motive justificate, serviciul oferit necesita restrangeri si limitari, acordul initial va fi renegociat cat mai curand posibil. Psihologii isi rezerva dreptul de a modifica valoarea onorariului in functie de situatiile obiective noi aparute, printr-o notificare prealabila

..5. Limitele onorariului

. Onorariul fixat va depinde de calitatea serviciului oferit si competentele profesionale ale psihologului, insa psihologii vor avea grija sa nu ceara un onorariu disproportionat fata de valoarea serviciului oferit. Psihologii nu vor exploata beneficiarii serviciilor lor si vor explicita, daca este cazul, valoarea onorariului stabilit.

6. Concurenta neloiala si practici neetice in raport cu concurenta

. Psihologii nu vor practica concurenta neloiala astfel cum aceasta este reglementata de normele legale in vigoare. De asemenea, urmatoarele practici sunt interzise si se considera neetice in exercitarea profesiei de psiholog cu drept de libera practica: tentativa sau actiunea de atragere sau deturnare de clienti, prin denigrarea sau discreditarea altui psiholog; practicarea unor onorarii subevaluate in mod intentionat, avand cunostinta de oferta anterioara a altui psiholog; folosirea unei functii publice pe care psihologul o detine in scopul atragerii de clienti in interes propriu pentru servicii care intra in obligatiile lui profesionale; furnizarea de date nereale privind competenta si/sau atestarea profesionala in scopul de a-l induce in eroare pe beneficiar.

Art. 73 Standarde pentru declaratii publice si reclama

1. Onestitatea in reclama

. Psihologii isi pot face publicitate numai pe baza propriilor realizari, evitand promovarea unor realizari profesionale nereale sau exagerate si cu conditia sa nu puna in cauza activitatea unui coleg de profesie. Nu sunt considerate actiuni publicitare acele manifestari in care numele sau aspecte ale activitatii lor profesionale sunt mentionate in materiale scrise sau audiovizuale realizate de catre terti in scopul informarii publicului si nici acele interventii publice ale psihologilor cu referiri la activitatea sau creatiile lor, daca acestea nu sunt comandate si platite de catre acestia

In redactarea anunturilor sau a mesajelor de reclama pentru serviciile, produsele sau publicatiile lor, psihologii nu vor folosi:

- a) afirmatii nereale, inselatoare sau derutante;
- b) afirmatii care clameaza sau implica superioritatea psihologului fata de orice psiholog sau fata de toti psihologii;
- c) afirmatii care creeaza asteptari nejustificate ale unor rezultate favorabile;
- d) afirmatii care pot induce sau care speculeaza fricile clientilor referitoare la consecintele pe care le-ar avea refuzul lor de a apela la serviciile oferite;
- e) orice afirmatii care sustin sau implica in mod nejustificat faptul ca psihologul foloseste metode, aparate sau materiale exclusive sau superioare;
- f) afirmatiile senzationaliste, vulgare sau care ar afecta in orice alt mod prestigiul profesiei.

.2. Responsabilitati de reclama

Psihologii care angajeaza persoane fizice sau juridice in scopul de a crea si/sau difuza mesaje care sa promoveze practica lor profesionala, produsele sau activitatile lor isi vor pastra responsabilitatea profesionala pentru mesajele respective; b) Psihologii nu vor oferi remunerari angajatilor din presa scrisa si audiovizuala sau din alte forme de comunicare a informatiei catre public pentru a li se face publicitate in cadrul programelor/sectiunilor de stiri; c) Publicitatea facuta activitatii unui psiholog trebuie sa fie explicita si identificata ca atare.

Psihologii care realizeaza anunturile, cataloagele, brosurile sau reclama pentru simpozioane, seminare sau alte programe educationale se vor asigura ca descriu cu precizie publicul-tinta, programul, obiectivele educationale si taxele.

.3. Reprezentarea in declaratii

Psihologii vor clarifica daca actioneaza ca simpli cetateni, ca membri ai unor organizatii sau grupuri specifice, atunci cand dau declaratii sau cand sunt implicati in activitati publice.

.4. Declaratii publice

Atunci cand psihologii ofera informatii, exprima puncte de vedere pe teme profesionale si fac declaratii publice prin mijloace de informare in masa, publicatii de specialitate sau in format electronic, se vor asigura ca acestea se inscriu in limitele competentelor profesionale si nu contravin prevederilor prezentului cod.

Psihologii vor evita sa participe la activitati care pot cauza daune imaginii psihologilor sau psihologiei ca profesie

Atunci cand ofera informatii despre psihologie si practica profesionala, psihologii cauta sa corecteze conceptiile eronate si sa evite afectarea psihologiei ca stiinta sau a profesiei de psiholog.

5. Afirmatii despre persoane

Psihologii evita sa faca afirmatii profesionale publice referitoare la persoane, fiind constienti de responsabilitatea lor de a preveni posibilele efecte negative asupra acestora. In scrierile, conferintele sau comunicările media, psihologii nu vor dezvalui informatii confidentiale obtinute in activitatile lor profesionale decat daca: a) ascund sau modifica semnificativ datele care pot identifica persoana/organizatia, astfel incat acestea sa nu poata fi recunoscute; b) persoana sau organizatia si-a dat consimtamantul in scris sau c) exista o autorizare legala de a face acest lucru.

.6. Situatii publice

Psihologii isi asuma responsabilitatea deplina pentru aparitia lor publica, aceasta trebuind sa fie in acord cu principiile si standardele din prezentul cod.

Art. 73¹ Interdictii si incompatibilități

(1) - Nu poate exercita profesia de psiholog cu drept de libera practica:

a) psihologul care a fost condamnat definitiv pentru savarsirea cu intentie a unei infractiuni in imprejurari legate de exercitarea profesiei de psiholog;

b) psihologul caruia i s-a interzis dreptul de a exercita profesia, pe durata stabilita prin hotarare judecatoreasca;

c) psihologul caruia i s-a suspendat temporar avizul de exercitare a profesiei, ca sanctiune disciplinara, pe durata suspendarii.

(2)- Exerțitarea profesiei de psiholog cu drept de libera practica este incompatibila cu:

a) desfasurarea oricarei activitati de natura a aduce atingere demnitatii profesionale sau bunelor moravuri;

b) starea de sanatate necorespunzatoare, certificata de Comisia de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, potrivit legii;

c) folosirea cu buna stiinta a cunostintelor sau metodelor profesionale in defavoarea persoanei sau in scop ilegal.

Art. 73². Conflicte de interese ale psihologului sef :

a) deţinerea de către psihologul sef de părţi sociale, acţiuni sau interese la societăţi reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, ori organizaţii nonguvernamentale care stabilesc relaţii cu caracter patrimonial cu spitalul la care persoana în cauză exercită funcţia de psiholog sef. Dispoziţia de mai sus se aplică şi în cazurile în care astfel de părţi sociale, acţiuni sau interese sunt deţinute de către soţul/soţia, rudele ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai persoanei în cauză;

b) deţinerea de către soţul/soţia, rudele psihologului sef ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai acestuia a funcţiei de membru în comitetul director, şef de secţie, laborator sau serviciu medical sau a unei alte funcţii de conducere, inclusiv de natură administrativă, în cadrul spitalului la care persoana în cauză exercită funcţia de psiholog sef;

c) alte situaţii decât cele prevăzute la lit. a) şi b) în care psihologul sef sau soţul/soţia, rudele ori afinii psihologului sef până la gradul al IV-lea inclusiv au un interes de natură patrimonială care ar putea influenţa îndeplinirea cu obiectivitate a funcţiei de manager.

(3) Psihologul sef răspunde, în condiţiile legii, pentru toate prejudiciile cauzate spitalului ca urmare a încălcării obligaţiilor referitoare la incompatibilităţi şi conflict de interese.

(4) Evitarea conflictului de interese

a) Consilierul de etică va include în cadrul instruirilor periodice desfăşurate în ceea ce priveşte etica, integritatea şi prevenirea corupţiei, conform Codului Etic şi o secţiune dedicată explicării regimului conflictului de interese.

B) Personalul spitalului aflat într-o situaţie de conflict de interese va notifica acest lucru conducătorului ierarhic şi se va exclude din punct de vedere decizional din orice acţiune participativă care are ca finalitate adoptarea unei decizii cu impact asupra persoanei cu care se află în conflict de interese.

c) Superiorul ierarhic al unei persoane care reclamă situarea într-un conflict de interese are obligaţia ca în termen de 72 de ore de la luarea la cunoştinţă să înlocuiască persoana care a reclamat starea de conflict de interese.

Exemplu de conflict de interese: Fratele Psihologul sef are funcţia de membru al Comitetului director în unitate.

Exemplu de incompatibilitate: Biologul nu poate fi avea si funcţia de angajat al unităţilor de producţie ori de distribuţie de echipamente, reactivi, calibratori, alte produse şi materiale sanitare sau produse farmaceutice.

CAPITOLUL VIII

ETICA ŞI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, ŞI A ASISTENTULUI MEDICAL

Principii generale

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist şi profesia de asistent medical pe teritoriul României sunt următoarele:

a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect faţă de viaţa şi de persoana umană;

b) în orice situaţie primează interesul pacientului şi sănătatea publică;

c) respectarea în orice situaţie a drepturilor pacientului;

d) colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toţi factorii implicaţi în asigurarea stării de sănătate a pacientului;

- e) acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- f) în exercitarea profesiei asistenței medicali generaliști și asistenței medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- g) asistenței medicali generaliști și asistenței medicali trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului.

ART.74 Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a asistenților medicali generaliști și asistenților medicali

- (1) Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională.
 - (2) Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.
 - (3) În caz de pericol public, asistentul medical generalist și asistentul medical nu au dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.
 - (4) Asistentul medical generalist și asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.
- Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali din sistemul public sau privat încheie o asigurare de răspundere civilă pentru greșeli în activitatea profesională.
- (5) Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșală deontologică.
 - (6) Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, minimalizând terminologia de specialitate pe înțelesul acestora.
 - (7) Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense, altele decât formele legale de plată.

ART.75 Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții

1. Raporturile profesionale cu alți profesioniști din domeniul sanitar

- (1) În baza spiritului de echipă, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.
 - (2) Constituie încălcări ale regulilor etice:
 - a) jignirea și calomnierea profesională;
 - b) blamarea și defăimarea profesională;
 - c) orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist și a asistentului medical.
 - (3) În cazul unor neînțelegeri, în considerarea calității profesionale, conflictul trebuie imediat soluționat de biroul consiliului județean (la nivel județean/municipiului București) și de Biroul executiv, la nivel național.
- Dacă acesta persistă, cei implicați se pot adresa Comisiei de conduită etică și deontologie sau justiției, fiind interzisă perturbarea activității profesionale din aceste cauze.
- (4) În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor legale în vigoare.
 - (5) În cazul colaborării mai multor asistenți medicali generaliști și asistenți medicali pentru examinarea, tratamentul sau îngrijirea aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea individual prin semnatura în dreptul fiecărei manevre sau tehnici executate personal.

(6) În interesul pacienților, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

2. Raporturile profesionale cu instituțiile

(1) Spitalul Clinic CF Craiova urmărește să asigure condiții optime asistentului medical generalist și asistentului medical în exercitarea profesiei.

(2) Asistentul medical generalist și asistentul medical aduc la cunoștința persoanelor competente și autorităților competente orice circumstanță care poate prejudicia îngrijirea sau calitatea tratamentelor, în special în ceea ce privește efectele asupra persoanei sau care limitează exercițiul profesional.

(3) Asistentul medical generalist și asistentul medical, în concordanță cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le îndeplinesc, contribuie la orientarea politicilor și dezvoltarea sistemului de sănătate.

ART. 76 Educația medicală continuă

În vederea creșterii gradului de pregătire profesională, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali au obligația să efectueze cursuri și alte forme de educație continuă creditate de Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, denumit în continuare OAMGMAMR, precum și alte forme de educație continuă prevăzute de lege pentru îndeplinirea numărului minim de credite anual necesar reautorizării exercitării profesiei.

ART. 77 Obligații etice și deontologice

1. Obligația acordării îngrijirilor medicale

(1) Asistentul medical generalist și asistentul medical, în exercitarea profesiei, nu pot face discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți.

(2) Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația de a lua măsuri de acordare a primului ajutor.

(3) Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.

(4) În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidente în masă (naufrazii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist și asistentul medical sunt obligați să răspundă la chemare, să își ofere de bunăvoie serviciile de îngrijire, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment.

(5) Voința pacientului în alegerea asistentului medical generalist și a asistentului medical trebuie întotdeauna respectată, indiferent care ar fi sensul acesteia.

(6) Dacă pacientul se află într-o stare fizică sau psihică ce nu îi permite exprimarea lucidă a voinței, aparținătorii sau apropiații celui suferind trebuie preveniți și informați corect, pentru a hotărî în numele acestuia, cu excepția imposibilității (de identificare, de comunicare, de deplasare etc.) sau a urgențelor.

(7) Dacă în urma examinării sau în cursul îngrijirilor asistentul medical generalist și asistentul medical consideră că nu au suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, se vor consulta cu alți colegi sau vor îndruma bolnavul către alți specialiști.

(8) Asistentul medical generalist și asistentul medical vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimânduși părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.

(9) Asistentul medical generalist și asistentul medical pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

2. Respectarea drepturilor pacientului

Pacientul are următoarele drepturi: dreptul la informația medicală, dreptul la consimțământ, dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată, drepturi în domeniul reproducerii, drepturi la tratament și îngrijiri medicale.

3. Consimțământul

O intervenție medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, și-a dat consimțământul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului său, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului. Consimțământul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;
- c) în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;
- d) în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- e) în cazul donării de sânge în condițiile prevăzute de lege;

Consimțământul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

- a) când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- b) în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea consimțământul, asistentul medical generalist și asistentul medical sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă (decizia fiind declinată unei comisii de arbitraj de specialitate).

4. Secretul profesional

(1) Secretul profesional este obligatoriu.

(2) Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.

(3) Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

(4) Asistentul medical generalist și asistentul medical răspund disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consimțământul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.

(5) Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

(6) În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.

(7) Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate de către asistentul medical generalist și asistentul medical numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

ART. 78 Situații speciale în practicarea profesiei în sistem instituționalizat

1. Situația bolnavului psihic

(1) Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistență medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

(2) Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărută de daunele pe care ar putea să i le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnică sau manevră de îngrijire și tratament, de maltrătarile din partea altor pacienți sau persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

(3) Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consimțământul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

- (4) Nu este necesară obținerea consimțământului în condițiile prevăzute la alin. (3) atunci când este necesară intervenția de urgență.
- (5) Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, după caz, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, dacă întreruperea tratamentului sau a îngrijirilor are drept consecință punerea în pericol a vieții pacientului.
- (6) Orice persoană care suferă de tulburări psihice trebuie tratată cu omenie și respectul demnității umane și trebuie să fie apărată împotriva oricăror forme de exploatare economică, sexuală sau de altă natură, împotriva tratamentelor vătămătoare și degradante.
- (7) Nu este admisă nicio discriminare bazată pe o tulburare psihică.

ART. 79 Practicarea profesiei în sistem privat. Îngrijirile la domiciliu.

- (1) Asistenții medicali generaliști și asistenții medicali exercită profesia în regim salarial și/sau independent.
- (2) Asistentul medical generalist și asistentul medical care își desfășoară activitatea în calitate de titular sau asociat al unui cabinet de practică medicală pot furniza îngrijiri medicale la domiciliu, dacă sunt autorizați în acest sens, în conformitate cu prevederile legale privind organizarea și funcționarea îngrijirilor la domiciliu.
- (3) Asistentul medical generalist și asistentul medical sunt obligați să comunice medicului care a recomandat aceste servicii situația evoluției stării de sănătate a pacientului îngrijit.
- (4) Asistentul medical generalist și asistentul medical chemați într-o familie ori colectivitate trebuie să respecte regulile de igienă și de profilaxie, în exercitarea profesiei.

ART. 80 Probleme ale experimentării pe om

- (1) Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.
- (2) Dispozițiile prezentului articol se completează cu celelalte prevederi legale incidente în materie.
- (3) Impunerea, cu forța sau prin inducere în eroare, a experimentului pe om reprezintă o abatere gravă pentru orice asistent medical generalist și asistent medical care participă în mod voluntar și conștient la asemenea fapte.

ART. 80¹ Nedemnități și incompatibilități

- (1) Este nedemn și nu poate exercita profesia de asistent medical generalist, moasa și, respectiv, asistent medical:
 - a) asistentul medical generalist, moasa și, respectiv, asistentul medical care au fost condamnați definitiv pentru savarsirea unei infracțiuni legate de exercitarea profesiei;
 - b) asistentul medical generalist, moasa și, respectiv, asistentul medical caruia i s-a aplicat interzicerea exercitării profesiei.
- (2) Exercițarea profesiei de asistent medical generalist, moasa și, respectiv, asistent medical este incompatibilă cu orice acțiune de natură a aduce atingere demnității profesionale de asistent medical generalist, moasa și, respectiv, asistent medical sau bunelor moravuri, conform Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moasei și al asistentului medical.
- (3) Pe timpul stării de incompatibilitate se suspendă dreptul de exercițiu al profesiei.
- (4) În termen de 10 zile de la apariția situației de incompatibilitate, asistentul medical generalist, moasa și, respectiv, asistentul medical este obligat să anunțe filiala Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor și Asistentilor Medicali din România al cărui membru este.
- (5) La solicitarea asistentului medical generalist, moasei și, respectiv, asistentului medical, la sesizarea oricărei persoane, institutii sau autoritati interesate, președintele filialei Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor și Asistentilor Medicali din România din care face parte persoana aflată în stare de incompatibilitate poate constitui o comisie pentru fiecare caz în parte, alcătuită din 3 membri care, după caz, pot fi asistenți medicali generaliști, moase sau asistenți medicali cu grad principal, pentru a constata existența sau inexistența stării de incompatibilitate.

Art. 80². Conflicte de interese asistent sef :

(1) Secțiile, laboratoarele și serviciile medicale ale spitalului public sunt conduse de un șef de secție, șef de laborator sau, după caz, șef de serviciu. Aceste funcții se ocupă prin concurs sau examen, după caz, în condițiile legii.

(2) Constituie conflict de interese :

a) deținerea de către asistentul sef de părți sociale, acțiuni sau interese la societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ori organizații nonguvernamentale care stabilesc relații cu caracter patrimonial cu spitalul la care persoana în cauză exercită funcția asistent sef. Dispoziția de mai sus se aplică și în cazurile în care astfel de părți sociale, acțiuni sau interese sunt deținute de către soțul/soția, rudele ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai persoanei în cauză;

b) deținerea de către soțul/soția, rudele asistentului sef ori afinii până la gradul al IV-lea inclusiv ai acestuia a funcției de membru în comitetul director, șef de secție, laborator sau serviciu medical sau a unei alte funcții de conducere, inclusiv de natură administrativă, în cadrul spitalului la care persoana în cauză exercită funcția asistent sef ;

c) alte situații decât cele prevăzute la lit. a) și b) în care asistentul sef sau soțul/soția, rudele ori afinii acestuia până la gradul al IV-lea inclusiv au un interes de natură patrimonială care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a funcției de manager.

(3) Asistentul sef răspunde, în condițiile legii, pentru toate prejudiciile cauzate spitalului ca urmare a încălcării obligațiilor referitoare la incompatibilități și conflict de interese.

(4) **Evitarea conflictului de interese**

a) Consilierul de etică va include în cadrul instruirilor periodice desfășurate în ceea ce privește etica, integritatea și prevenirea corupției, conform Codului Etic și o secțiune dedicată explicării regimului conflictului de interese.

B) Personalul spitalului aflat într-o situație de conflict de interese va notifica acest lucru conducătorului ierarhic și se va exclude din punct de vedere decizional din orice acțiune participativă care are ca finalitate adoptarea unei decizii cu impact asupra persoanei cu care se află în conflict de interese.

c) Superiorul ierarhic al unei persoane care reclamă situarea într-un conflict de interese are obligația ca în termen de 72 de ore de la luarea la cunoștință să înlocuiască persoana care a reclamat starea de conflict de interese.

Exemplu de conflict de interese: Sotul asistentului sef are funcția de sef de secție în unitate.

Exemplu de incompatibilitate: Asistentul sef nu poate avea și funcția de lider de sindicat în cadrul unitatii.

CAPITOLUL IX

ETICA SI DEONTOLOGIA AUDITORULUI INTERN

ART. 81 *Introducere*

Realizarea scopului prezentului cod privind conduita etică a auditorului intern presupune îndeplinirea următoarelor obiective:

a) **performanța** - profesia de auditor intern presupune desfășurarea unei activități la cei mai ridicați parametri, în scopul îndeplinirii cerințelor interesului public, în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență;

b) **profesionalismul** - profesia de auditor intern presupune existența unor capacități intelectuale și experiențe dobândite prin pregătire și educație și printr-un cod de valori și conduită comun tuturor auditorilor interni;

- c) **calitatea serviciilor** - constă în competența auditorilor interni de a-și realiza sarcinile ce le revin cu obiectivitate, responsabilitate, sârguință și onestitate;
- d) **încrederea** - în îndeplinirea sarcinilor de serviciu, auditorii interni trebuie să promoveze cooperarea și bunele relații cu ceilalți auditori interni și în cadrul profesiei, iar sprijinul și cooperarea profesională, echilibrul și corectitudinea sunt elemente esențiale ale profesiei de auditor intern, deoarece încrederea publică și respectul de care se bucură un auditor intern reprezintă rezultatul realizărilor cumulative ale tuturor auditorilor interni;
- e) **conduita** - auditorii interni trebuie să aibă o conduită ireproșabilă atât pe plan profesional, cât și personal;
- f) **credibilitatea** - informațiile furnizate de rapoartele și opiniile auditorilor interni trebuie să fie fidele realității și de încredere.

ART. 82 Principii fundamentale

În desfășurarea activității auditorii interni sunt obligați să respecte următoarele principii fundamentale:

A. Integritatea

Conform acestui principiu, auditorul intern trebuie să fie corect, onest și incoruptibil, integritatea fiind suportul încrederii și credibilității acordate raționamentului auditorului intern. Astfel, auditorul intern trebuie să urmărească:

- exercitarea profesiei cu onestitate, bună-credință și responsabilitate;
- respectarea legii și acționarea în conformitate cu cerințele profesiei;
- respectarea și contribuția la obiectivele etice legitime ale entității;
- se interzice auditorilor interni să ia parte cu bună știință la activități ilegale și angajamente care discreditează profesia de auditor intern sau entitatea publică din care fac parte.

B. Independența și obiectivitatea

1. Independența. Independența față de entitatea auditată și oricare alte grupuri de interese este indispensabilă; auditorii interni trebuie să depună toate eforturile pentru a fi independenți în tratarea problemelor aflate în analiză; auditorii interni trebuie să fie independenți și imparțiali atât în teorie, cât și în practică; în toate problemele legate de munca de audit, independența auditorilor interni nu trebuie să fie afectată de interese personale sau exterioare; auditorii interni au obligația de a nu se implica în acele activități în care au un interes legitim/întemeiat.

2. Obiectivitatea. În activitatea lor, auditorii interni trebuie să manifeste obiectivitate și imparțialitate în redactarea rapoartelor, care trebuie să fie precise și obiective; concluziile și opiniile formulate în rapoarte trebuie să se bazeze exclusiv pe documentele obținute și analizate conform standardelor de audit; auditorii interni trebuie să folosească toate informațiile utile primite de la entitatea auditată și din alte surse. De aceste informații trebuie să se țină seama în opiniile exprimate de auditorii interni în mod imparțial. Auditorii interni trebuie, de asemenea, să analizeze punctele de vedere exprimate de entitatea auditată și, în funcție de relevanța acestora, să formuleze opiniile și recomandările proprii; auditorii interni trebuie să facă o evaluare echilibrată a tuturor circumstanțelor relevante și să nu fie influențați de propriile interese sau de interesele altora în formarea propriei opinii.

Pentru asigurarea independenței și obiectivității:

- a) se interzice implicarea auditorilor interni în activități sau în relații care ar putea să fie în conflict cu interesele entității contractuale și care ar putea afecta o evaluare obiectivă;
- b) se interzice auditorilor interni să asigure unei entități auditate alte servicii decât cele de audit și consultanță;
- c) se interzice auditorilor interni, în timpul misiunii lor, să primească din partea celui auditat avantaje de natură materială sau personală care ar putea să afecteze obiectivitatea evaluării lor;
- d) auditorii interni sunt obligați să prezinte în rapoartele lor orice documente sau fapte cunoscute de ei, care în caz contrar ar afecta activitatea structurii auditate.

C. Confidențialitatea

1. Auditorii interni sunt obligați să păstreze confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele despre care iau cunoștință în exercitarea atribuțiilor lor; este interzis

ca auditorii interni să utilizeze în interes personal sau în beneficiul unui terț informațiile dobândite în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

2 În cazuri excepționale auditorii interni pot furniza aceste informații numai în condițiile expres prevăzute de normele legale în vigoare.

D. Competența profesională

Auditorii interni sunt obligați să își îndeplinească atribuțiile de serviciu cu profesionalism, competență, imparțialitate și la standarde internaționale, aplicând cunoștințele, aptitudinile și experiența dobândite. De asemenea, se impune respectarea următoarelor principii:

- a) auditorii interni trebuie să se comporte într-o manieră profesională în toate activitățile pe care le desfășoară, să aplice standarde și norme profesionale și să manifeste imparțialitate în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
- b) auditorii interni trebuie să se angajeze numai în acele misiuni pentru care au cunoștințele, aptitudinile și experiența necesare;
- c) auditorii interni trebuie să utilizeze metode și practici de cea mai bună calitate în activitățile pe care le realizează; în desfășurarea auditului și în elaborarea rapoartelor auditorii interni au datoria de a adera la postulatele de bază și la standardele de audit general acceptate;
- d) auditorii interni trebuie să își îmbunătățească în mod continuu cunoștințele, eficiența și calitatea activității lor; șeful compartimentului de audit public intern, respectiv conducătorul entității publice, trebuie să asigure condițiile necesare pregătirii profesionale a auditorilor interni, perioada alocată în acest scop fiind de minimum 15 zile lucrătoare pe an;
- e) auditorii interni trebuie să aibă un nivel corespunzător de studii de specialitate, pregătire și experiență profesională elocvente;
- f) auditorii interni trebuie să cunoască legislația de specialitate și să se preocupe în mod continuu de creșterea nivelului de pregătire, conform standardelor internaționale;
- g) se interzice auditorilor interni să își depășească atribuțiile de serviciu.

E. Neutralitatea politică

1. Auditorii interni trebuie să fie neutri din punct de vedere politic, în scopul îndeplinirii în mod imparțial a activităților; în acest sens ei trebuie să își mențină independența față de orice influențe politice.
2. Auditorii interni au obligația ca în exercitarea atribuțiilor ce le revin să se abțină de la exprimarea sau manifestarea convingerilor lor politice.

ART. 82¹ Incompatibilitati si conflict de interese ale auditorului intern:

(1) Auditorul intern este dator să:

- a) nu aibă o relație oficială, financiară sau personală cu persoane din cadrul entității/structurii auditate care ar putea să vă limiteze măsura în care puteți să interveniți și să constatați deficiențe de orice fel cu privire la misiunea de audit public intern
- b) nu aibă idei preconcepute față de persoane, activități, procese, programe, grupuri, care au legătură cu entitatea/structura auditată și care ar putea să vă influențeze în misiunea de audit
- c) să nu aibă funcții sau să fie implicat în ultimii 3 ani într-un alt mod în activitatea entității/structurii ce va fi auditat
- d) să nu aibă responsabilități în derularea programelor și proiectelor finanțate integral sau parțial de Uniunea Europeană
- e) să nu fie implicat în elaborarea și implementarea sistemelor de control ale entității/structurii ce urmează a fi auditată
- f) să nu fie soț/soție, rudă sau afîn până la gradul al patrulea inclusiv cu conducătorul entității/structurii ce va fi auditată sau cu membrii organului de conducere colectivă
- g) să nu aibă vreo legătură politică, socială care ar rezulta dintr-o fostă angajare sau din primirea de redevențe de la vreun grup, organizație sau nivel guvernamental, care are legătură cu entitatea/structura auditată

- h) sa nu fi aprobat înainte documente, ordine de plată și alte instrumente de plată pentru entitatea/structura ce va fi auditată
- i) sa nu fie implicat în ținerea evidenței contabile la entitatea/structura ce va fi auditată
- j) sa nu aibă vreun interes personal care influențează sau pare să influențeze îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu imparțialitate și obiectivitate față de entitatea/structura auditată
- k) sa evalueze eficacitatea proceselor și sistemelor în raport cu cerințele specificate și conformitatea obiectivelor cu politica entității
- l) să notifice Șefului compartimentului de audit public intern dacă în timpul misiunii de audit public intern apar incompatibilități personale, externe sau organizaționale care afectează obiectivitatea auditorului de a lucra și a elabora rapoarte de audit imparțiale

Exemplu practic: Auditorul intern nu poate audita Compartimentul financiar contabil din cadrul unitatii daca a fost angajat in ultimii 3 ani in Compartimentul financiar contabil.

ART. 83 Dispoziții finale

Prevederile prezentului cod sunt obligatorii pentru toți auditorii interni din unitate .

CAPITOLUL X

ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

ART. 84 Principii deontologice

- 1) Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilența, confidențialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt ideile diriguitoare care guvernează activitatea consilierului juridic.
- 2) Îndeplinirea corectă și în timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanță principiului integrității profesionale.
- 3) Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acționarea la moment oportun într-un context determinat.
- 4) Consilierii juridici sunt independenți din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României, legii, statutului profesiei și prezentului cod de deontologie profesională.
- 5) Prin independența profesională în sensul prezentului cod se înțelege libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamentare aplicabile profesiei de consilier juridic.
- 6) Corectitudinea și integritatea morală sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cât și în afara acestuia.
- 7) Rezultatul activității consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor încredințate.
- 8) Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare.
- 9) Confidențialitatea datelor și informațiilor deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiară a serviciilor oferite.
- 10) Organizarea riguroasă a activității consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate și eficacitate a muncii.
- 11) Prin discernerea între serviciul oferit și așteptările beneficiarului, între așteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii.

12) Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îi revin în exercitarea profesiei.

13) Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituie un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activității profesionale, consilierul juridic fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natură a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic.

ART. 85 Condiții de exercitare a profesiei

Consilierul juridic asigura apararea drepturilor și intereselor legitime ale Spitalului Clinic CF Craiova în conformitate cu Constituția și cu legile țării.

1) În virtutea unei pregătiri profesionale deosebite și a stăpânirii perfecte a tehnicilor de asistență, consiliere și reprezentare, consilierul juridic trebuie să dovedească o amănunțită cunoaștere a problematicei cauzelor supuse spre rezolvare.

2) Apartenența consilierului juridic, pe baza unui contract individual de muncă, la Spitalul Clinic CF Craiova nu aduce atingere îndatoririlor sale profesionale, oportunității de a alege metodele de lucru sau posibilității de luare a unor decizii în plan profesional.

3) Consilierului juridic îi este interzis în exercitarea profesiei să tolereze acte ilegale.

4) Consilierul juridic nu se poate prevala de poziția sa pentru a satisface anumite interese personale.

5) El va refuza orice ofertă sau promisiune de avantaje ilicite și se va abține de la acte care contravin principiilor moralei și celor de ordine publică.

6) Consilierul juridic este responsabil de concluziile și acțiunile sale în exercitarea profesiei.

7) Profesia de consilier juridic se exercită personal de către consilierul juridic înscris pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivii sau stagiați, ținut de către Colegiile Consilierilor Juridici din România.

8) Consilierul juridic va utiliza cu bună credință mijloacele tehnice și baza materială puse la dispoziție de către beneficiarul serviciilor sale.

ART. 86 Îndatoriri profesionale și raporturile dintre consilierii juridici

1) Consilierul juridic trebuie să asigure transparența activității sale în relațiile cu Spitalul Clinic CF Craiova precum și cu terțele persoane sub rezerva respectării obligației de confidențialitate.

2) Lipsa de transparență poate aduce prejudicii grave imaginii profesiei de consilier juridic și este interzisă cu desăvârșire.

3) Consilierul juridic va evita desfășurarea unor activități susceptibile de a leza libertatea sa de apreciere a cauzelor încredințate spre rezolvare sau să fie pus într-o situație care poate fi percepută ca fiind de natură să lezeze demnitatea profesiei.

4) Consilierul juridic va accepta sarcinile pe care le consideră compatibile cu competența și funcția sa.

5) Consilierul juridic va refuza sarcinile care contravin dispozițiilor legale sau prezentului cod și va lua măsurile de precauție necesare pentru a evita situațiile similare.

6) Consilierul juridic va evita orice conflict de interese care ar aduce atingere imaginii profesiei de consilier sau a Spitalului Clinic CF Craiova. Nu poate fi considerată evitare de conflict situația în care consilierul era obligat să intervină pentru restabilirea legalității și nu a intervenit.

7) Consilierul juridic va respecta specificitatea exercitării profesiei sale și va susține independența acesteia.

8) Consilierul juridic va sprijini colegii în exercitarea profesiei, în aplicarea și apărarea prezentului cod. El va răspunde favorabil la cererea de consultanță a acestora și îi va ajuta în situații dificile, în limita posibilităților sale, în special prin rezolvarea unor probleme de ordin deontologic.

9) Consilierul juridic va ține cont de opiniile și practicile colegilor în măsura în care acestea nu contravin principiilor generale cuprinse în prezentul cod.

10) Se interzice consilierului juridic orice manifestare de concurență neloială iar exercitarea profesiei se face exclusiv pe criterii de competență profesională.

ART. 87 Imaginea profesiei

| Relațiile între consilierii juridici se bazează pe respect reciproc și bună credință pentru a constitui un exemplu de integritate a unui corp profesional bine definit.

| Consilierul juridic trebuie să promoveze prin comportamentul său în orice circumstanțe o imagine favorabilă profesiei sale. În acest sens, consilierul juridic va conștientiza consecințele posibile ale comportamentului său profesional și ale actelor îndeplinite în exercitarea profesiei.

| Promovarea unei imagini favorabile profesiei se realizează prin asigurarea unei prestații de calitate.

| Exercițarea profesiei de consilier impune obligația de largire a orizonturilor cunoașterii profesionale.

| Consilierul juridic este obligat să-și desfășoare cu maximă atenție activitatea profesională și să dea dovadă de cinste și corectitudine în orice circumstanțe.

| Formarea imaginii profesiei de consilier este rezultatul efortului comun al tuturor reprezentanților profesiei de consilier juridic.

| Perfecționarea continuă a profesiei de consilier juridic va fi asigurată prin fixarea și respectarea unor obiective clare, în concordanță cu tendințele generale de dezvoltare ale societății. Obiectivele generale ale profesiei sunt comune tuturor consilierilor juridici și se respectă ca atare.

Celeritatea acțiunilor consilierului juridic este esențială pentru activitatea acestuia, asigurând îndeplinirea în condiții optime a sarcinilor încredințate. Consilierii juridici vor sprijini eforturile colegilor pentru menținerea unui climat de legalitate și profesionalism în domeniu.

Art. 87¹ . Incompatibilități si conflict de interese:

(1) Exercițarea profesiei de consilier juridic este incompatibilă cu:

- a) calitatea de avocat;
- b) activitățile care lezează demnitatea și independența profesiei de consilier juridic sau bunele moravuri;
- c) orice altă profesie autorizată sau salarizată în țară sau în străinătate;
- d) funcția și activitatea de administrator sau lichidator în cadrul procedurilor de reorganizare și lichidare judiciară;
- e) activitatea publicistică salarizată;
- f) alte incompatibilități prevăzute de lege sau rezultate din conflict de interese, în condițiile legii

(2) Consilierul juridic este obligat să respecte dispozițiile legale privitoare la interesele contrare în aceeași cauză sau în cauze conexe ori la conflictul de interese pe care persoana juridică pe care o reprezintă le poate avea; el este, de asemenea, obligat să respecte secretul și confidențialitatea activității sale, în condițiile legii.

Exemplu practic:

Exemplu de conflict de interese: Sotul consilierului juridic are funcția de membru al CD

Exemplu de incompatibilitate: Consilierul juridic nu poate avea și calitatea de avocat.

ART. 88 Dispoziții finale

Responsabilitatea profesională a consilierilor juridici este angajată pentru nerespectarea normelor de exercitare a profesiei stabilite prin lege, statutul profesiei și actele normative în vigoare.

Nerespectarea normelor deontologice atrage răspunderea consilierului juridic.

CAPITOLUL XI

METODOLOGIA SI STABILIREA RISCULUI SI VULNERABILITATII LA NIVEL DE UNITATE

ART.89 *Aplicare*

Realizarea metodologiei pentru managementul riscurilor și vulnerabilităților în cadrul componentelor organizatorice, domeniilor de activitate și a categoriilor de personal ale Spitalul Clinic CF Craiova (denumit în continuare și spital) este determinată de nevoia creării unui mecanism unic și eficient **pentru evaluarea riscurilor de corupție la nivel de spital.**

ART.90 În sensul prezentei metodologii, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

- a) **vulnerabilitatea etică** reprezintă orice slăbiciune în modul de funcționare al unui spital, care poate determina sau favoriza apariția unui incident de etică;
- b) **incidentul de etică** reprezintă situația de potențială nerespectare a principiilor morale și deontologice, identificată în cadrul unui spital;
- c) **mecanismul de feedback al pacientului** ansamblul de măsuri și de proceduri care au drept obiectiv îmbunătățirea actului medical prin evaluarea experienței pacienților, transparentizarea rezultatelor agregate ale evaluării, identificarea și diseminarea modelelor de bună practică;
- d) **Consiliul de etică** reprezintă forul de autoritate morală constituit în cadrul spitalelor, în vederea garantării punerii în valoare a principiilor morale și deontologice în cadrul sistemului de sănătate. Consiliul etic promovează integritatea la nivelul spitalului și emite avize și hotărâri privind etica medicală și organizațională;
- e) **speța** reprezintă o sesizare a unei vulnerabilități etice sau a unui incident etic în cadrul activității unui spital. Speța poate viza și serviciile externalizate din cadrul spitalului;
- f) **avizul de etică** reprezintă decizia bazată pe prevederile legale, pe principiile morale sau deontologice, formulată de membrii Consiliului etic, referitoare la o speță. **Avizul de etică are caracter obligatoriu**, în baza deciziei asumate de managerul Spitalului;
- g) **hotărârea** reprezintă decizia bazată pe prevederile legale, pe principiile morale sau deontologice, pe analiza unor situații sau cazuri cu caracter similar sau pe experiența membrilor Consiliului etic, formulată de către membri. **Hotărârea are caracter general** și rol preventiv sau de îmbunătățire a activității Spitalului din perspectiva limitării și diminuării incidentelor de etică;
- h) **anuarul etic** reprezintă compendiul avizelor etice și al hotărârilor Consiliului etic din cadrul unui spital, care concentrează experiența spitalului respectiv în acest domeniu, experiență ce este utilizată în inițierea de activități cu rol de prevenție la nivelul unității respective;
- i) **anuar etic național** reprezintă compendiul avizelor etice și al hotărârilor formulate pentru situații sau spețe similare și care concentrează experiența consiliilor etice la nivel național, experiență ce este utilizată în inițierea de activități cu rol de prevenție la nivelul întregului sistem sanitar;
- j) **asociația de pacienți eligibilă** pentru a fi implicată în cadrul consiliilor etice este acea asociație sau fundație legal constituită care are ca scop apărarea drepturilor pacienților sau care are activitate în domeniul asistenței oferite pacienților sau integrității în sistemul de sănătate și respectă criteriile prevăzute de legislația în vigoare.

Procesul de evaluarea riscurilor de corupție la nivel de spital este supus unui activități de îmbunătățire continuă, putând fi repetat în condițiile introducerii unor criterii modificate sau suplimentare, etapele sale fiind următoarele:

- (1) identificarea și descrierea riscurilor: identificarea și descrierea, ca fundament al evaluării ulterioare, a ceea ce se poate întâmpla din perspectiva corupției, inclusiv a pericolelor și a consecințelor asociate;

- (2) evaluarea riscurilor: estimarea riscurilor și vulnerabilităților, în termeni de probabilitate și impact, aprecierea nivelului de expunere la risc și ierarhizarea riscurilor în vederea identificării priorității măsurilor de control;
- (3) determinarea (planificarea) măsurilor de control: identificarea posibilităților de prevenire/control și a efectului acestora asupra gravității consecințelor, dezvoltarea și implementarea unui plan de acțiune pentru prevenirea corupției;
- (4) comunicarea și raportarea: consultarea și comunicarea cu părțile responsabile/interesate, interne și externe, în fiecare etapă a procesului de management al riscurilor și vulnerabilităților;
- (5) monitorizarea și reevaluarea periodică: monitorizarea și revizuirea riscurilor și vulnerabilităților, evaluarea performanțelor sistemului de management al acestora și a modificărilor care îl pot afecta.

ART.91 Vulnerabilitatea reprezintă *o slăbiciune* în sistemul procedurilor de planificare, desfășurare, asigurare logistică și control a activităților specifice care ar putea fi exploatată/speculată, traducându-se printr-o încălcare a legilor, ordinelor, regulamentelor, metodologiilor, procedurilor sau regulilor de desfășurare a activităților specifice.

Mediile, persoanele sau categoriile de activități care se înscriu în categoria menționată mai sus constituie *zonele vulnerabile* la corupție ale Spitalului. Unele dintre aceste puncte vulnerabile pot fi eliminate ori limitate, dar în multe cazuri nu există modalități concrete de a le înlocui ori limita, și atunci trebuie să ne orientăm atenția asupra supravegherii și gestionării acestora.

ART.92 Vulnerabilitati etice si riscuri

1. Propunerea pentru grefarea de organe în baza unor criterii non-medicale;
2. Condiționarea financiară sau de altă natură a actului medical;
3. Introducerea pe anumite linii de tratament sau programe la presiunea sau prin oferirea de foloase din partea unor terți care se ocupă cu promovarea sau producția de medicamente aparatură produse și servicii medicale;
4. Acceptarea rezultatelor unor licitații pe segmentul de infrastructură, fără respectarea procedurilor și legislației în vigoare;
5. Absența acordului pacientului /absența consimțământului; comunicarea, către pacient, de către personalul medical al Spitalului, la cererea acestuia sau din proprie inițiativă, de informații deplină și inteligibile despre starea sănătății sale, etapele tratamentului, riscurile și rezultatele scontate, pentru semnarea consimțământului în deplină cunoștință de cauză; maniera de prezentare a informației necesită o tentă de optimism, trebuie să inspire speranța și încredere, fără a omite importanța factorului psihic. Personalul medical trebuie să respecte dreptul la decizie al pacientului, fără a-i impune convingerile personale și fără a exercita presiuni psihice asupra acestuia. Cu cât actul medical preconizat este mai complex și mai riscant, cu atât informarea pacientului cu privire la riscurile și alternativele posibile trebuie să fie mai amplă. Diagnosticul grav va fi adus la cunoștința pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia și dacă și-a exprimat acordul în acest sens. Diagnosticul va fi comunicat familiei/apartinătorilor doar cu acordul pacientului.
6. Folosirea informațiilor cu caracter personal în alte scopuri decât cele prevăzute de lege; Toți pacienții Institutului beneficiază de protejarea intimității lor în orice moment și în toate situațiile, cu excepția situațiilor în care respectarea intimității ar pune în pericol viața pacienților. Informațiile confidențiale pot fi revizuite, comunicate sau discutate doar atunci când este necesar să se asigure îngrijirea pacientului. Informațiile medicale pot fi divulgate numai atunci când pacienții autorizează acest fapt sau atunci când dezvăluirea acestor informații este cerută de lege. Spitalul își asumă responsabilitatea pentru protejarea informațiilor referitoare la pacienți, atât personale cât și medicale și își recunoaște responsabilitatea legală și etică în acest sens. Încălcărilor politicii de confidențialitate sunt motive pentru luarea măsurilor disciplinare, inclusiv concediere.
7. Interzicerea sprijinului familiei/accesul limitat la informații pe perioada internării;
8. Implicarea în viața privată a pacientului în absența cazurilor în care imixtiunea este permisă de lege;

9. Obținerea de imagini sau capturi video ale pacientului în alte scopuri decât cele medicale și în afara situațiilor premise de legislația aferentă;
10. Înlăturarea pacienților în proiecte de cercetare sau trialuri, activitate cercetare fără acordul acestora sau prin condiționarea actului medical.

CAPITOLUL XII DISPOZIȚII FINALE

ART. 93 Răspunderea personalului contractual al Spitalului Clinic CF Craiova

(1) Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită constituie abatere și atrage răspunderea disciplinară a personalului contractual, în condițiile legii, care nu exclude răspunderea civilă, penală, administrativă sau materială. Sesizarea abaterilor de la codul de conduită etică și deontologie profesională se realizează și se soluționează în conformitate cu **Procedura internă privind semnalarea neregulilor de către slariații instituției, cu Procedura privind PREVENIREA ȘI SOLUȚIONAREA CONFLICTELOR DE INTERESE ȘI A SITUAȚIILOR DE INCOMPATIBILITATE – PS 170, alte acte normative, de către comisia de disciplină sau de către Consiliul Etic, după caz;**

2) Comisia internă cu atribuții disciplinare, după înștiințare, are competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune și aplicarea sancțiunilor disciplinare în condițiile Legii nr. 53/2003, republicată, cu modificările ulterioare.

¶ În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

¶ Personalul contractual răspunde patrimonial, potrivit legii, în cazurile în care prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

ART. 94 Asigurarea accesului la Codul de conduită

Pentru informarea personalului contractual al Spitalului, se va asigura afișarea Codului de conduită pe site-ul Spitalului –<http://spitalcf.oltenia.ro> și pe intranet.

ART. 95 Intrarea în vigoare

Prezentul cod intră în vigoare la data aprobării lui și își va produce efectele odată cu luarea la cunoștință de către întreg personalul contractual din spital, iar de noii angajații, anterior semnării Contractului individual de muncă. Prezentul cod va fi adus la cunoștință personalului contractual astfel:

- Prin intermediul șefilor de secții/laboratoare/servicii/compartimente;
- Prin intermediul Serviciului RUNOS, personalului nou angajat;
- Prin afisare pe intranet
- Prin afisare pe site-ul Spitalului, pentru orice persoana interesată.

ART. 96 Prezentul cod este elaborat de către Consiliul etic, avizat de Directorul Medical și aprobat de Managerul unității.

TABEL NOMINAL DE LUARE LA CUNOSTINTA A CODULUI DE CONDUITA ETICA[illegible]

CHESTIONAR - ETICA SI DEONTOLOGIE PROFESIONALA

(chestionarul se aplică angajaților după instruire)

NUME SI PRENUME:

1. Codul de conduită etică și deontologie al personalului angajat, este un document care cuprinde:

- a) un ansamblu de principii și reguli ce reprezintă valorile fundamentale în baza cărora se exercită profesia;
- b) proceduri de practică pentru specialistii din sistemul sanitar;
- c) sarcini și responsabilități ce revin personalului angajat, în exercitarea profesiei;

2. Constituie încălcarea a regulilor etice:

- a) nerespectarea programului de lucru;
- b) înscrierea într-o organizație sindicală.
- c) jignirea, calomnierea și defăimarea profesională;

3. Codul de conduită etică și deontologie are drept scop:

- a) recunoașterea meritelor în exercitarea profesiei;
- b) apărarea demnității și a prestigiului profesiei;
- c) asigurarea libertății de expresie.

4. Precizați care din următoarele afirmații este adevărată:

- a) între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient nu trebuie să fie comunicate;
- b) păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru profesioniștii care au în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane.
- c) profesioniștii din sistemul sanitar nu sunt obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA;

5. Este nedemn și nu poate exercita profesia de specialist medico-sanitar:

- a) persoana care a fost condamnată definitiv pentru săvârșirea unei infracțiuni legate de exercitarea profesiei, căruia i s-a aplicat interzicerea exercitării profesiei;
- b) numai persoana căreia i s-a aplicat sancțiunea interzicerii exercitării profesiei.
- c) persoana care a fost condamnată definitiv pentru săvârșirea oricărei infracțiuni;

6. Secretul profesional:

- a) nu există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar neinteresate de tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.
- b) nu este obligatoriu;
- c) are ca obiect tot ceea ce asistentul medical generalist, moașa sau asistentul medical, în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei;

7. Răspunderea disciplinară a personalului,

- a) nu răspund disciplinar.
- b) exclude răspunderea civilă;
- c) nu exclude răspunderea civilă, contravențională și penală;

8. Consimțământul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia nu este obligatoriu:

- a) în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- b) când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- c) pentru recoltarea, păstrarea sau folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului.

9. Calitatea profesională, este dovedită prin:

- a) orice documente.
- b) documente de studii care atestă formarea în profesie;
- c) certificatul de membru al unui organism profesional;

10. Profesia de specialist în domeniul sanitar se exercită pe teritoriul României:

- a) în regim salarial și/sau independent.
- b) numai în regim independent;
- c) în regim salarial;